

JURNALUL[®]

S.F.

Nr. 25

Săptămînal de science-fiction ■ 16 pagini ■ 45 lei

Ionuț BĂNUȚĂ

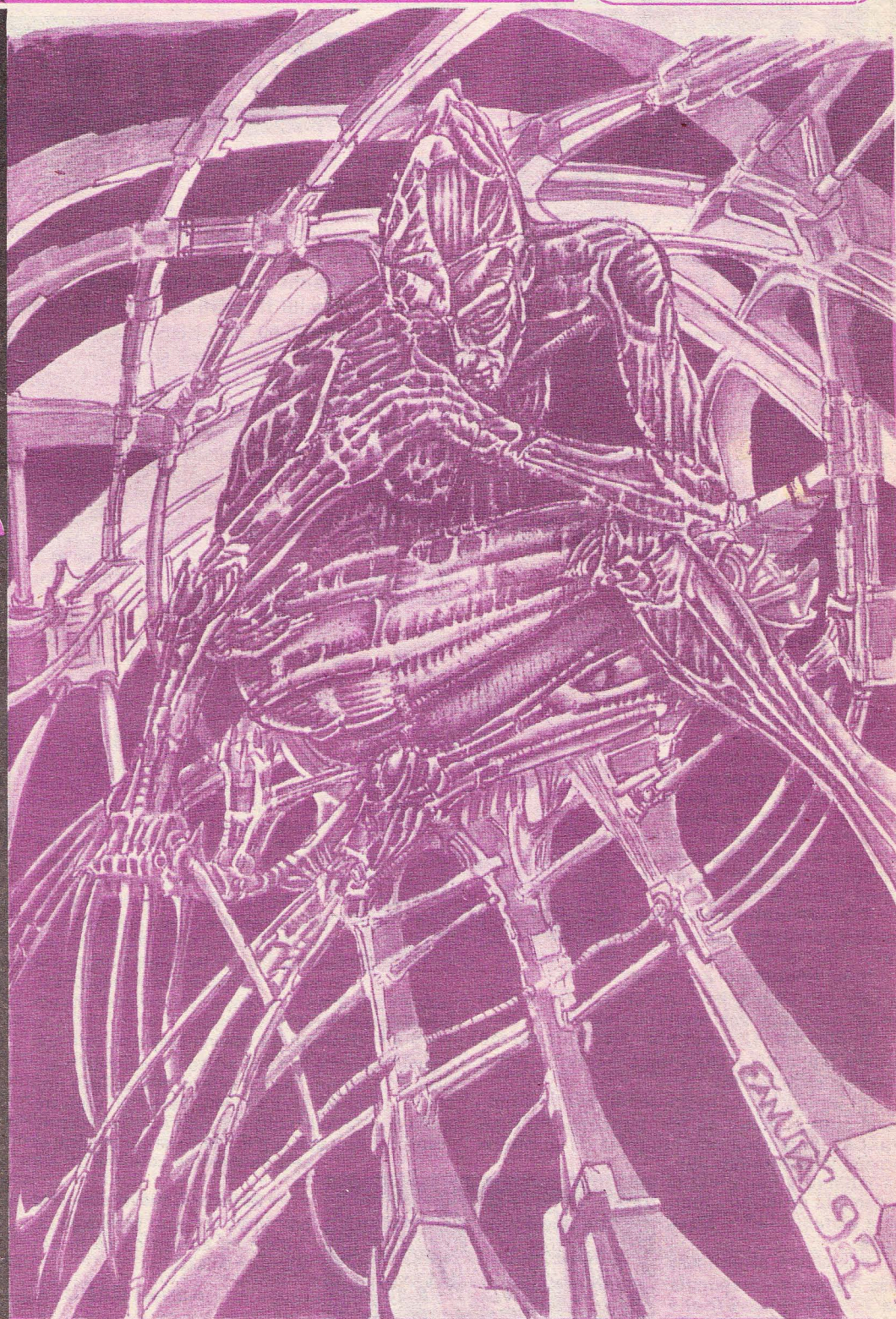
Tom MADDOX

Ana Maria NEGRILĂ

William GIBSON

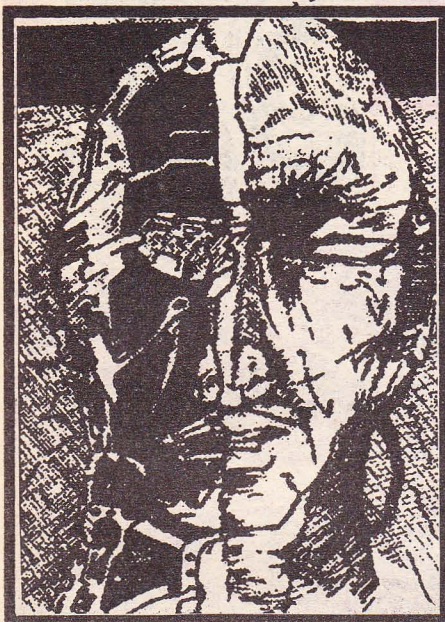
Florin MUNTEANU

Dănuț IVĂNESCU

Integral CYBERPUNK

Cine sîntem? De unde venim? Către ce mergem? Iată numai cîteva din întrebările ce au frămîntat și frămîntă mințile oamenilor, iată numai trei obiective asupra cărora fani din întreaga țară au fost invitați să se pronunțe

sîmbătă 5 iunie, la Giurgiu, de către clubul **Quo vadis?** în colaborare cu Casa Sindicatelor din localitate. Răspunsul concretizat în cele 12 premii și mențiuni au fost împărțite - în mod mai mult sau mai puțin

echitabil între: clubul String (București) - **Ana Maria Negrilă** (Fragile) premiul I proză clubul Quo vadis? (Ploiești + Giurgiu) **Dănuț Ivănescu** (Și Pinocchio era viu) premiul II proză, **Petrică Sîrbu** (North side story) premiul III proză, **Florin Grofu** premiul I grafică; clubul Victor Papilian **Victor Stoica** (Ziua în care vei putea spune că mîine va fi o nouă zi) premiul III proză.

Cenaclul Henri Coandă (Craiova) **Allna Popov** (Noapte adîncă la Vaya Con Dios) mențiune proză, **Aurel Cărășel** (Expansiunea) mențiune proză, **Gabriele**

cenaclului Sfera de a conferința în Brăila. Să sperăm că timpul îi va permite).

Printre revistele (nr.24 al JSF) cărțile (2001 odisee spațială) și fanzinele (Katarsis) lansat, și-au încrucișat reportofonele într-un interviu reciproc Mara Popa (Start spre extraordinar) și Victor Martin (Galaxia SF radio Craiova).

Neținînd cont de avertizările repetate ale recepționerei - Aici sînt șoareci! Aici sînt șoarecii un grup de fani au înjghebat totuși tradiționalul cenaclu de noapte, căruia i-au căzut victime **Petrică Sîrbu, Pompilian**

Quo vadis Domine?...

Bolangiu mențiune grafică, **Pompilian Tofilescu** - mențiune poezie.

Cenaclul Sfera (Brăila) **Belei Aurelius** - premiul I grafică, **Cozea Carmen** - mențiune grafică oferită de JSF.

Cenaclul Atlantis (Cernavodă) **Mihai Ciorbaru** - premiul III grafică - nu i-a mulțumit pe cei peste 60 de invitați, iar conferințele despre video feed-back și fractali, susținute de Florin Munteanu - le-a mărit deruta și dorința de cunoaștere (dealtfel, ca întotdeauna după astfel de conferințe domnul Munteanu a primit o invitație din partea

Tofilescu și revelația nopții **Gheorghită Florin** (Brăila).

Trecînd peste amănuntele total semnificative legate de organizare, **Zilele Quo Vadis?** au fost niște nopți - de fapt una singură - de care o să ne aducem oricînd aminte cu plăcere. Alte amănunte în birfoteca pe care Pompilian Tofilescu o pregătește. Pînă atunci „Te salut tinerețe-n Adidas / Te salut generație-n blugi”.

Adrian BĂNUȚĂ

Aparții editoriale
„Zei înșelași”
Isaac Asimov, editura Teora, 595 lei, 221 pag.

„2001 o odisee spațială”
Arthur C. Clarke, editura Multistar, 489 lei, 246 pag.

„Asediul” **Luigi Menghini**, editura Brîncuși, 400 lei, 237 pag.

„Katarsis” - primul fanzin al clubului Quo vadis? filiala Ploiești 32 pag.

„Epion” - fanzin ajuns la numărul 7 sub îndrumarea talentului grafician **Sorin Soroșan**, care a ilustrat aproape în întregime nr.24 al JSF. Ar mai trebui poate amintit că tînărul nostru reprezentant din Tîrgu Mureș are 18 ani. Succes la bac!

▼ În numărul următor vom publica premianții concursului JSF.

▼ Joi, 10 iunie a.c. a avut loc la sala din Grădina Icoanei, lansarea nr. 500 al revistei Anticipația. Vom reveni cu amănunte.

▼ Sîmbătă, 12 iunie, ora 11.00 va avea loc ședința World SF - filiala românească, la sediul Fundației Vladimir Coli.

▼ Luni 7 iunie a.c., ne-a vizitat la redacție cunoscutul critic și editor de BD, francezul **PIERRE PASCAL**. În numărul viitor veți putea citi un interviu acordat în exclusivitate JSF. La întîlnire a participat și redactorul emisiunii „Start spre extraordinar” - **Mara Popa**.

▼ În curînd, sfîrșitul lunii iulie, Tabăra internațională de creație „ATLANTIKRON '93”. Se pare că taxa de participare nu va depăși suma de

2

Ultima oră

3000 mii lei. Ținînd cont de amploarea manifestării și de importanța sa, cenaclurile și cluburile din țară sînt rugate să-și anunțe din timp participarea pentru rezervarea locurilor pe bac și pentru mîncare.

▼ Din surse autorizate putem să vă informăm că **Salonul Național de Bandă desenată** de anul acesta va avea loc la Craiova. Amănunte la momentul oportun.

Poșta redacției

▼ **Doagă Mircea (Brăila)** - condițiile noastre au fost și rîmîn aceleași - povestirile trimise spre publicare trebuiesc dactilografiate. În privința caricaturilor ele trebuie executate în tuș pe carton sau hîrtie de bună calitate. Doza de umor din caricatura trimisă ar fi fost suficientă pentru debut.

▼ **Goșiu Stelian (Constanța)** nu numai pentru tine „n-am prea fost săptămînali în ultima vreme”, dar asta nu din vina noastră. Revistele ajung la tine în oraș cu un decalaj de trei săptămîni,

deorece sînt trimise prin poștă. Pentru mulți alții am fost și sîntem (încă) săptămînali.

▼ **A.T. (Ploiești)** am admirat finețea cu care ți-ai „săpat” inițialele în hîrtia scrisorii. Niciodată n-am afirmat că nu vom publica și texte deja apărute (mă refer la traduceri) și ca să-ți mai treacă din supărare te anunț că la două săptămîni după apariția traducerii respective ea a apărut și în Indonezia concomitent în cele treisprezece cotidiane SF ale lor.

▼ **Roberta (Craiova)** scotocind prin arhivă am găsit scrisoarea ta. Trimite-mi adresa ca să ți pot răspunde detaliat.

Adrian BĂNUȚĂ

Povestirea „Loteria” apărută în numărul trecut aparține scriitoarei Shirley JACKSON

Lumea în șapte zile

În prima zi am făcut ucigași.
În a doua zi, din ce-a mai rămas, i-am făcut pe sinucigași.
În a treia zi, am sortat nebunii de genii.
În a patra zi, din nebunii rămași în viață am făcut politicieni.
În a cincea zi, din genii rămași în viață i-am făcut pe copii.
În a șasea zi, nu mai aveam nimic de făcut, așa că în a șaptea zi...
În a șaptea zi i-am făcut pe cei de la JURNALUL SF

Marius STOICA

JURNALUL®
S.F.

Editat de: **INTACT**

Colectivul de redacție:

Adrian BĂNUȚĂ (Redactor șef), **Marius ALECU**, **Nicolae ARITON**, **Lucian BĂBEANU**, **Ionuț BĂNUȚĂ**, **George CEAUȘU**, **Ștefan GHIDOVEANU**, **Nicu GECSE**, **Mircea Liviu GOGA**, **Adrian IONESCU**, **Cristian IONESCU**, **Dănuț IVĂNESCU**, **Victor MARTIN**, **Florin MUNTEANU**, **Mirocea NAIDIN**, **Mihai Dan PAVELESCU**, **Dan POPESCU**, **Victor STOICA**, **Caius STANCU** (Redactor)

Adresa redacției:

Șos. București-Ploiești 25-27; sector 1, București tel. 3.12.71.35; fax. 3.12.99.44

CYBERDATA

REALITATE SAU SI VIRTUAL

* ERIC CHANI, FRANCEZUL

DEFRIȘĂTOR DE LUMI: La 25 de ani, acest „neoner” parizian, fan al lui Corben și Lovcraft, e un star. El a realizat scenariul, grafica și partea de programe pentru ANOTHER WORLD, unul din jocurile vedetă pe Super Nintendo. 2 ani de muncă asiduă și solitară pentru un rezultat în întregime original, un hibrid între desen animat realist și film interactiv.

Lovitura de geniu este că el e primul, pe acest tip de joc, care adoptă un mod de programare grafică rezervat pînă acum computerelor de simulare 3-D animație poligonală. Și acest lucru dă o imagine mai fluidă, mai puțin granulat, și, în plus, economisește memoria continuînd să producă mai multe efecte sonore și trecînd de la un plan al jocului la altul fără comutare.

* FLASH-BACK, NEUROKILLER:

În jungla artificială de pe Titan, un tînar student se trezește cu memoria ștearsă. Instinctul îl împinge să fugă, pentru că se știe urmărit fără milă. Astfel începe FLASH-BACK, un alt „film interactiv” din ceea ce poate fi numit noul val francez al soft-ului. Realizat de o echipă de tineri programatori condusă de Paul Cuisset de la „Delphine Software”, Flash-Back a ieșit pentru sistemul Sega Megarive la sfîrșitul lui martie. Prototipul jocului testat de un „game-maniac” a produs următoarea reacție din partea acestuia: „Demential între «Another World» ca animație poligonală a secvențelor narrative, «Prince of Persia» ca maniabilitate a personajului și «Total Recall» pentru scenariul neuro-killer!”

* JOCURILE VIDEO ȘI CINEMA-

UL INTERACTIV: Trei pași înainte în istoria jocurilor video: Mai - apariția lui The 7th Guest. Septembrie - Jurassic Park. Decembrie - Eden.

JURASSIC PARK, viitorul film al lui Spielberg va rula în Franța abia după 20 octombrie, dar va fi precedat cu trei săptămîni de jocul video cu același titlu. Societatea OCEAN a achiziționat drepturile pentru 2,5 milioane \$. Nu-i o premieră: BATMAN, ROBOCOP, TOTAL RECALL, TERMINATOR, INDIANA JONES au adaptate deja pentru consola interactivă.

Progresul tehnic e folosit la maximum: noul cartuş 3D, obținut grație unui procesor inclus boostează capacitățile superNintendo-ului. Pentru JURASSIC PARK (jocul), 25 de

Totul a început în 1981, cînd cîțiva cititori de science fiction descopereau cuvinte ale NEUROMANTULUI lui William Gibson, roman port-drapel și care a stat la baza mișcării cyberpunk: „Cerul era de culoarea unui televizor fixat pe un emițător debrășat.”

Se luase act de existența unui fapt simplu: lumea se artificializa, devenea o abstracțiune ieșită din creierile programatorilor, o simulare tehnologică. Lumea devenea un cyberspațiu. Ca și banii manipulați de multinaționale, părinții unui copil în eprubetă, instrumentele muzicale din ultimul tub tehnologic, sau mingea prinsă de data glove într-o partidă de baschet simulată de un dispozitiv de realități virtuale. Cyberspațiu. Spațiul inventat de autori-cult ai mișcării, William Gibson și Bruce Sterling, reprezentanți literari ai unei mișcări mondiale în care se regăsesc tot felul de

SEX & CROM, PIELE & COMPUTERE

„infoșmecheri”: piraiți informatici, maniaci ai universului video, vînători de date, cercetători mistici, raverși intello, Kids californieni hardcore, paria scufundați în realitatea virtuală, techno-hippies.

Cuvîntul a fost format din CYBER, care evocă mașinile și modul lor de guvernare (cibernetică) și din PUNK – prima mișcare rock’n roll care a glorificat falsul și revolta prin fals. În cyberspațiu, lumea posibilă (unde

poate că trăim deja), „no future”

nu mai e o

sfidare socială, ci o evidență metafizică. În cyberspațiu totul este posibil. VIRTUAL. Ca într-un joc video hiperintens evenimentele se succed haotic, într-un bombardament accelerat de date. În cyberspațiu, o ființă trebuie să supraviețuiască: e utilizarea transcendentă a tehnologiei. Supraviețuirea cu numai două bucăți de lemn într-un deșert neolitic virtual sau în ochiurile unei rețele de comunicații. Supraviețuire datorată șmecherilor (hacks), pirateriei, traficului de semne, limbajului, filierelor. E misiunea cyberpunkului.

De cîțiva ani, o dată cu popularizarea realității virtuale și a festivalului IMAGINA, difuzarea muzicii și spiritului „techno”, emergența unei „contra-culturi” informatice (virus, pirataj, rețele conviviale), succesul lui „Terminator”, „Blade Runner” și „Total Recall”, proliferarea științei popularizate și a „techno-spiritualismului”, se simte fremătînd aproape peste tot estetica cyberpunk.

Simbol al accelerării timpului tehnologic, science fictionul – și în special romanele cyberpunk – devine noul Sesam pentru înțelegerea realității contemporane. Gibson afirmă: „Cel care crede că SF-ul vorbește despre viitor e un naiv. Philippe Queau, tînarul și strălucitul filosof al imaginilor de sinteză, unul din stîlpii de la IMAGINA, propune o explicație simplă: science fiction-ul se apropie din ce în ce mai mult de realitate. Tehnologia ne hrănește limbajul și ludicul cotidianului. Sfidîndu-se inteligența, mașinile, dotate cu mai multă memorie, ne obligă să găsim noi modele, forme unice, ca pe timpul lui Platon. Dacă nu ne achităm de această sarcină, tehnologia va face din noi proletarii unei lumi în întregime fictive.”

Queau îi citește pe Gibson, Sterling, Dick, dar numai între două incursiuni în Aristot, Plotin sau Eckhart. Opera lui, o mare filosofie a imaginii, începe să facă prozele în Franța. Queau nu e un cyberpunk (le împărtășește problematica, dar detestă cuvîntul) dar, scufundat în noile tehnologii, realitate virtuală și sinteze numerice, vede filosofia ca o posibilitate de supraviețuire în universul abstracțiunii pure. Exploatarea economică a omului, teoretizată de Marx și socializată utopici, îi succede exploatarea psihicului, căreia trebuie să înveți să-i rezisti. Imaginați-vă ce-ar putea face trusurile video, network-urile, puterea, poliția cu un instrument ca Realitatea Virtuală.

Născută din interacțiunea establishment-ului (NASA, care a inventat casca), și a cyberpunk-ului (Jaron LANIER, beatnik genial, inventator al minusculei de date), Realitatea Virtuală oferă deja aplicații comerciale complexe „De facilitare a deciziei” (vizite în birouri înainte de a fi construite - în Japonia, bucătăriile virtuale Matsushita, unde clienții pot aprinde un aragaz virtual, deschide un robinet virtual, și chiar pot sparge vesela virtuală; sau doi actori, în combinezoane anti-G inversate, care fac dragoste într-un ritm nebunesc prin intermediul unor reprezentări abstracte virtuale). William Gibson însuși o descrie ca pe un fel de „Freebase publicity” (publicitate halucinantă asemenea crack-ului - drogului). Toate noile instrumente tehnologice conțin această ambiguitate: cu cît crește gradul în care ne pot servi cu atît ne pot multiplica posibilitățile

ludice și imaginative. Ordinatorul girează memoria cvasiperfectă a fișierelor de poliție și rămîne un izvor infinit de intruziuni și intoxicații. Încă există puțini piraiți ai t.v.-ului, doar o mîna de piraiți informatici, dar pariem că irații, „hackersii” ce traficează Realitatea Virtuală se vor înmulți în anii ce vor veni.

Cyberpunk-ul nu este – așa cum cred unii (Timothy LEARY în special) o reînviere tehnologică a idealurilor anilor ‘60 și a „contra-culturii”. Membrii CHAOS COMPUTER CLUB-ului din Hamburg, de exemplu, au ținut să se desolidarizeze imediat de o viziune de stînga. Iar cei care consideră Realitatea Virtuală ca o nouă

formă de LSD ne fac să zîmbim. Piratarea este, mai mult

decît o contestare a „sistemului” (dacă există vreunul) un trafic personalizat, un vagabondaj ludic, boem, poetic în jungla numerică a rețelelor. Există totuși o filiație între viziunea de demontare a realității a lui Don Juan de Castaneda: „Lumea e așa cum ai învățat s-o rostești”, ambiția fondatoare a lui Macintosh la Apple prin Jobs și Wozniak e „navigarea în știință”, și succesul actual al spiritului cyberpunk. Prin intermediul mașinilor se învață „navigarea”, găsirea liniei de plu-

SAU DE CE ASA SI NU ALTFEL

tire, o „chestie” care are să-ți permită supraviețuirea.

Mergeți în raves-uri și observați cea mai neînsemnată realizare a fantasmelor cyberpunk: DJ-ul navigînd fără încetare între trei discuri, ele însele ieșite din rețelele de interfațare muzicală MIDI, și acest limbaj muzical-numeric dialoghează și cu puternica mașinărie de proiectat lumini și fum colorat. E un univers complet, o plasmă în care plutesc dansatorul și DJ-ul real, fantomatic, tehnologic, virtual. Acum s-a uitat, dar și rock-

SAU ...

ul a fost tehnologic. Instrumentul lui elementar, chitara electrică, găsise un maxim al energiei violentei și rapidității în punk, trash și ultra-speed. Ramones contra UK Subs, garage punk contra Oi music. Dar astăzi fanii tehnologic din Detroit, Londra și Anvers se pregătesc de atac. Joey Beltram, părintele curentului tehnologic – avea numai trei ani în ‘77 – se proclamă punk. Apoi Nirvana, grupul neo-punk cu look beatnik, cucerește contra oricăror așteptări primul loc în clasamentele engleze și americane.

În același timp, în Japonia, țara „salary men”-ilor și a mangas-

TIPARUL EXECUTAT LA TIPOGRAFIA

INTACT

Director tehnic:

Eustatiu BĂLAN

Reclamă, publicitate, difuzare:

Titus GUVIR – tel. 3.12.93.66

Tehnoredactare computerizată:

Maria GEORGESCU

Corectură:

Corina ROMAN, Cristina Anghel,

Eufimie Măgureanu

Montaj offset:

Daniela TOTAN, Daniela VARKOLA

Acest săptămînal face parte din rețeaua națională a publicațiilor

JURNALUL®

Director:

Dan DIACONESCU

Redactor șef:

Marius TUCĂ

urilor, un tânăr autor – Naruki MURAKAMI revoluționar cyberpunk, cucerește toate premiile literare și nu-și refuză nici-o provocare: „Voiam să distrug literatura japoneză. Am reușit. Pentru acest lucru sînt detestat”. A cincea sa carte, *Norwegian Wood*, s-a vîndut în peste două milioane de exemplare, iar ultimul său roman *Hard Boiled Wonderland and the end of the world* (KODANSHA) pare să le depășească pe precedentele: eroul nu are nume, e un birocrat mediocru avînd o rețea – The System – care combate un imperiu criminal – The Factory.

Lumea lui Murakami e lumea noastră, cu banalitatea sa, cu cotidianul evitat cu greutate de evazionistii aventurieri ai virtualului. Referințele, apare în mod evident, nu aparțin nici SF-ului și nici „Junk-science”-ului (asemeni lui Ballard care-i pune pe savanții care-i erau prieteni să-i trimită extrase din lucrările lor din conținutul cărora alcătuia substanța romanelor ce le publica după aceea): autorul este mai apropiat de Kafka, Lewis Carroll, uneori de Melville.

Asemeni razeșilor Murakami este un nomad absolut. Trăiește 6 luni în Turcia, 6 luni în Grecia, 6 luni în SUA. Îi place Dostoievski, viteza, a ascultat jazz timp de cinci ani cite 15 ore pe zi și de-atunci... nu mai ascultă deloc. Gibson, Sterling, Pat Cadigan și ceilalți, pionierii cyberpunk-ului, vîd în el un novator.

Reînnoirea cyberpunk-ului radical a survenit o dată cu enorma surpriză cauzată de publicarea primei cărți de science fiction a trecutului scrisă de Gibson și Sterling „The Difference Engine” și imediat după aceea de publicarea straniilor speculații ale matematicianului scriitor Rudy RUCKER (în special în „The Hollow Earth”). Aceste romane de science fiction se desfășoară în trecut, nu într-un trecut de heroică fantasy a la Tolkien (un fel de ecuație *new-age* primitiv-futuristă), ci în cel de-al 19-lea secol al lui Dickens, Jules Verne, Edgar Poe, Burroughs sau Ray Roussel (ale căru romane nu erau de fapt decît decreri ale unor rețele complexe și inutile). Această mișcare, această inversiune a SF-ului, a fost botezată STEAMPUNK, „Punk-ul cu abur”. Plasîndu-ne într-un punct de maxim al revoluției industriale atunci cînd știința era izvorul „vrăjitoriilor și minunățiilor ciudate”, în plină dezvoltare a birocrăției, dar și a romantismului individului, cyberpunkșii reușesc acolo unde nimeni nu se aștepta. Această viziune fractală a istoriei are ceva din halucinația creată de ambiguitatea revoluțiilor tehnice: se debarasează de bazele armamentului modern: fundamentele suprarealismului; arta neagră a generat revoluția cubistă; telegrama a fost inventată și Dada s-a impus cu frazele sale *cup-up*. Steampunk-ul generează un fel de dandy hibrid de mîine, un Vidocq al rețelilor.

Deja, pentru a reveni în stradă, o revistă englezească CHORTLEY'S rezervată DJ-ilor (nu

există articole decît despre cyberpunk și noutăți tehnice) se prezintă deja ca un fascicul englezesc din secolul XIX, cu gravuri à la Sherlock Holmes și vinete demne de ediția originală a lui Mark Twain. În California, la Silicon Valley, se nasc mici mișcări novatoare ce simpatizează declarat sau implicit cu cyberpunk-ului. Aceste mișcări constau mai cu seamă în negări. În salonul lui Durke Pearson și Sandy Shaw, inventatorii „Fast Blast”-ului și „Rise and Shine”-ului: cele mai cunoscute *smart drugs*-uri, o banderolă „Jos moartea și impozitele”. Imortalismul (care posedă și revistele de succes „Longevity” și „The Immortalist”) pretinde combaterea morții prin toate mijloacele. Membrii uneia din ramificații vor să moară la 135 de ani, în special cu ajutorul sent-urilor, grefelor, dietelor ș.a., în timp ce alta mai radicală reclamă sus și tare imortalitatea și nu jură decît pe criogenie și clonaj (sau reîncarnare artificială - ca de exemplu în povestirea din nr.499 din „Anticipația”. Vi se va face o dublură fără inteligență și vă veți schimba organele cînd veți avea nevoie). Negarea smart nutrientului nu vine de la iluminății neo-hippi, ci de la economiști serioși ca Milton Fried mann: pentru el prosperitatea mondială nu se poate realiza decît printr-o formă de capitalism sălbatic sau anarho-capitalism.

Revista „Processed World” pornește de la principiul că *munca* nu este decît o „*ocupare hazardată*”, fără o adevărată valoare individuală, și că electronica de vîrf din birouri e o abateră, o proletarizare. „Processed World” îți indică modul în care-ți poți sabota stația de lucru și s-o utilizezi în scopuri mișto cum ar fi printre altele: concedierea propriului șef sau împrăștierea clientelei. „Processed World” reușește să transforme „hacking”-ul într-o farsă, iar sindicalismul într-o șușană.

Ceea ce cyberpunk-ul, imortalismul, libertarismul și „Processed World” au în comun cu marile mișcări tehnice, virtualiste și neo-punk ale momentului este dorința de a fi tu însuși, în ciuda virtualului, de a lupta în afara clișeeleor, „contestare” prin poezie și expresie, prin emanciparea gîndirii. Și apoi să plutești în rețea, să vagabondezi. Să te rupi de realitate și să te recompu. Dar asta cu viteza devenită einsteiniană, platoniciană, instantanee a acestei lumi (de după „1984”). E ceva în spatele acestor lucruri, în spatele hiperalegerii, momentului în care actualul se înfrînește cu virtualul, în care cyberspațiul devine propriul nostru spațiu? Philippe Queau așa crede, îi citește pe Plotin și Aristot pentru a regăsi categorii inteligibile, pentru a „reunifica tehnologiile”, pentru a nu deveni un proletar al tehnostiinței.

„Mașinile ne obligă să găsim noul”, spune el. Mașinile sînt peste tot în jurul nostru, sînt aici. Să găsim atunci noul.

I. BĂNUȚĂ

persoane: programatori, graficieni și scenariști, trudes acum la OCEAN pornind de la story-boardul lui Spielberg. Imaginile actorilor sînt digitizate, personajele jocului semănînd deci eroilor filmului. Decorurile sînt reconstituite cu imagini de sinteză 3D. „Jocul va trebui să fie în top, ca și filmul” și se spune că însuși Spielberg verifică fiecare imagine. Cartușul boostat e totuși deja depășit din punct de vedere tehnic. „Pămîntul făgăduinței” pentru promotorii jocului e CD conform ecuației un CD-ROM înseamnă 1200 de cartușe.

„Există tot atîtea diferențe între un joc pe consolă și pe CD (compact disc) ca între un 2 CV și un Mirage 2000” a spus Philippe Ulrich, directorul societății CRYO.

Ceea ce anunță CD-ROM e pur și simplu cinema-ul interactiv, filmul la care ești, în același timp, scenarist și actor principal. Personajele sînt digitizate, decorurile sînt tot imagini de sinteză, dar cu un plus de spectaculozitate față de cartuș.

Prima realizare a lui Cryo pe CD-ROM: adaptarea lui DUNE prevăzută să apară în septembrie.

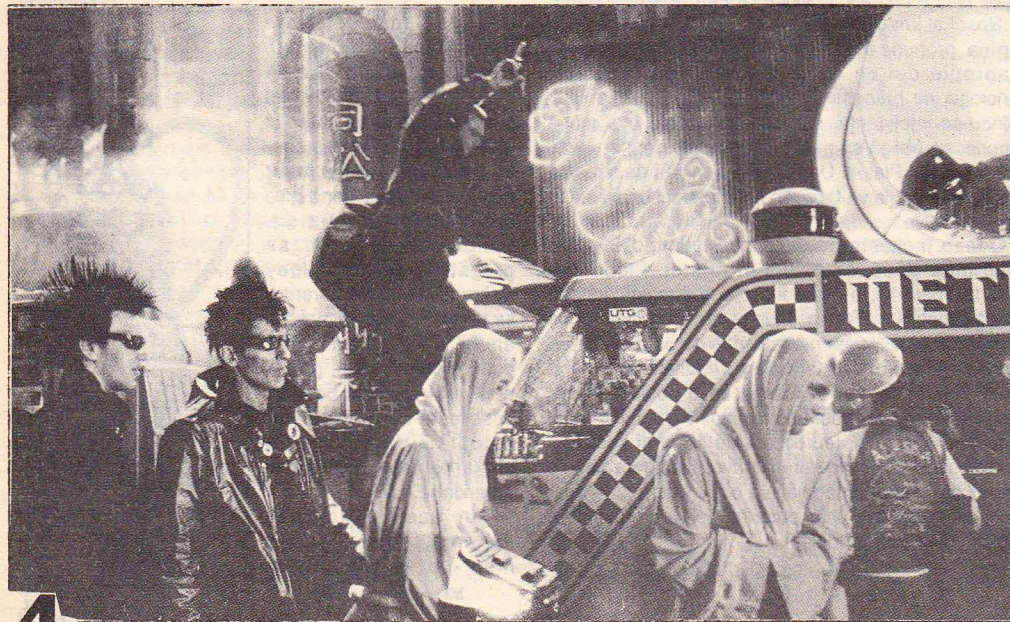
„Am lucrat 2 ani. Nu voiam un joc de pură strategie în stilul lui War Game, s-a insistat asupra aventurii și aspectului interactiv. După Dune, Cryo a prevăzută un alt joc, sub numele de cod EDEN, pentru decembrie. Ceva despre scenariu: EDEN explorează fantasticul unui univers dinosaurian. Într-o realitate alternativă, dinosaurii continuă să evolueze. S-au constituit două grupuri: de-o parte tiranozaurii, organizați în cohorte sub comanda unui împărat sîngeros, de cealaltă parte vegetarienii, constructori cu capacități mentale nebanuite. Între cele două grupuri: oamenii. Personajele sînt scanate în 3D, apoi într-un decor titanic alcătuit din imagini de sinteză. Șmecheria e următoarea: „Un CD face să tranziteze 150Ko/sec. O imagine frumoasă are nevoie de 300 Ko. Atunci compactăm suitele de 0 și 1 și le restituim în timp real”.

Ionuț BĂNUȚĂ

Cum să descoperi viitorul investigînd trecutul...

Printre autorii și fanii SF, care și-au tocit coatele citind prin anii '50-'60, umbra zvonul că ceva lipsește SF-ului contemporan. Poate că aveau dreptate. „The Difference Engine” de Bruce Sterling și William Gibson, cuprinde un nou etos care de altfel poate fi înfrînit și în alte cărți SF, mai recente. „The Difference Engine” prezintă epoca victoriană așa cum ar fi arătat dacă puterea aburului și „motorul analitic” construit de Charles Babbage ar fi funcționat și dacă acum cîteva sute de ani, cineva ar fi inventat computerul. Ideea aceasta le-a permis autorilor să observe efectele impactului dintre inovația tehnologică și societate, istorie, viață individuală. Pentru a descifra mai ușor semnificațiile cărții, ar fi necesară o trecere în revistă a schimbărilor mai importante din ultimii 40 sau 50 de ani.

În anii Epocii de Aur a SF-ului (1938-1945), cînd mulți dintre marii scriitori ca Asimov sau Hainlain au început să scrie, SF-ul era caracterizat de o atitudine moștenită din primele zile ale Revoluției Industriale, cînd puterea aburului, căile ferate și alte minuni, păreau capabile să rezolve orice problemă. „Noi presupunem două lucruri...” spunea una din cele mai importante figuri ale Epocii de Aur - John W. Campbell jr, editorul lui „Astounding Science Fiction” „că mai avem încă de învățat o mulțime de lucruri și că omul e capabil de acest efort”. Astfel SF-ul ar putea salva omenirea. Pe de altă parte, în cartea lui Gibson și Sterling, motorul lui Babbage îmbunătățește viața - de exemplu, mașinile îmbunătățesc metodele folosite în agricultură prevenind foametea de la 1840 din Irlanda. Totuși poluarea crescîndă și necontrolată dă naștere unui nor fetid deasupra Londrei, denumit „The Stink” (Putoarea), iar guvernul folosește puterea analitică a motorului lui Babbage pentru a opri populația.

După Zilele de Aur, ne-am dat seama că tehnologia nu prea răspunde cerințelor noastre: puterea nucleară producea arme de coșmar și nu mașinile atomice, iar dispozitivele visate de cei din anii '50 și imaginea săptămânii de lucru de 20 de ore și a roboților menajeri au dispărut în ceața birourilor non-stop, a smogului, și a suprapopulării. „The Difference Engine” urmărește complicațiile și reacțiile secundare ale dezvoltării tehnologice. Un geniu matematic creează un program numit Modus capabil să prevadă urmările evenimentelor viitoare - și asta arată că știința poate defini și controla orice situație chiar și nestatornică șansă. Dar programul se dovedește un eșec, iar programatorul este silit să admită spre sfârșit că „proprietățile adevărului nu pot fi măsurate matematic”. În secolul nostru, teoriile lui Einstein, Godel, Heisenberg au slăbit credința fermă în potențialul nelimitat al cunoștințelor umane. Principiul lui Heisenberg arată că există limite stricte în orice domeniu explorat. Și capacitățile noastre sînt limitate. Viteza luminii nu poate fi depășită. Particulele subatomice despre care se credea că sînt indivizibile, pot fi divizate în componente mai mici. „The Difference Engine” reflectă ideea că știința nu poate cuprinde în totalitate misterele universului.

Poate că noile succese în ceea ce privește tainele creației vor aduce o viziune optimistă asupra viitorului; sau poate că experiențele colective ale acestui secol ne-au maturizat prea repede făcîndu-ne să privim știința și tehnologia cu niște ochi puțin îngăduitori. „The Difference Engine” dovedește că SF-ul va fi mereu alături de noi. Și chiar atunci cînd acțiunea se petrece în trecut, SF-ul ne conduce tot spre viitor.

Traducere și adaptare
Ana-Maria NEGRILĂ

Pagini fatale

Prima carte care nu există se numește „Agrippa” și are subtitlul: „O carte despre moarte”. Încercarea de a o citi este în fapt sinucigașă (doar pentru carte). În primul rînd cartea nu este scrisă în mod tradițional, pe hîrtie, ci este înregistrată pe dischetă electronică. Mai important însă este faptul că nu poate fi citită decît o singură dată. Abia ai apăsă pe tasta de pornire a calculatorului și rîndurile încep să se scurgă pe ecran cu o viteză prestabilită. Cîteva secunde doar pentru a fi citite, apoi dispar pentru totdeauna, prin intermediul unui program care le „ascunde” într-un segment inaccesibil al memoriei sistemului.

Bine ați venit în cyberspațiu. De data aceasta, William Gibson, scriitorul de S.F. care l-a imaginat și descris mai întîi în „Neuromancer” și apoi în „Mona Lisa override”, ne atrage atenția că în această lume ipotetică, dar foarte posibilă nu va mai fi loc și pentru pasionații recitului. Iată de ce, cînd își descrie ultima creație GIBSON preferă să nu folosească cuvîntul „carte”, ci mai curînd „informație înmagazinată într-un obiect care seamănă cu un PC”.

Părintele genului cyberpunk poate că exagerează puțin, dar de fapt această definiție se poate aplica tuturor cărților pe dischetă: de la „expanded book” ale firmei Voyager din Santa Monica (California) care a introdus pe dischetă „Jurassic Park” de Michael Crichton, și pînă la enciclopedia pe care Random House a vîndut-o deja în peste 400.000 de exemplare în versiunea electronică față de 100.000 în versiunea tipărită tradițională. Începînd din vara anului 1992, IBM a pus în vînzare pentru școli și colegii, produsele sale din seria „illuminated books”: o colecție de 100 de cărți, de la Biblie pînă la Shakespeare, ușor de manipulat de către elevi, produse care vor putea să asocieze sunete și imagini pentru fiecare frază.

Să fie oare acesta viitorul? „Mie încă îmi mai place sistemul clasic, al cuvintelor scrise obișnuit”, comentează GIBSON, care totuși cu această ocazie și-a permis mai multe stranietăți, electronice sau nu. Publicată de Kevin Begos jr., un editor specializat în cărți de artă, „Agrippa” a fost publicat în 445 exemplare numerotate, la un preț variînd între 450 și 1.500 de \$, pentru ediția de lux. Pe lîngă discheta care conține romanul și programul ce-l face să dispară, ediția de lux mai conține și o creație a lui Dennis Ashbaugh, un pictor newyorkez ajuns celebru pentru vizualizările sale ale virușilor informatici.

Pentru „Agrippa”, Ashbaugh a conceput o suprafață decorată cu fragmente de cod genetic desenate cu 2 tipuri de cemeală simpatică: în contact cu lumina, anumite segmente dispar și altele apar.

Cartea povestește viața tatălui lui GIBSON, mort cînd acesta avea 6 ani: „Descriu ce înseamnă la sfîrșitul sec.XX, să evoci personalitatea unui om care trăia în primele decenii ale secolului” spune GIBSON. El susține că la sfîrșitul lecturării lui „Agrippa”, cititorii se vor găsi în aceeași situație în care se găsește el însuși, în ceea ce-l privește pe tatăl său: cu unica amintire a unei experiențe irepelabile.

„Cred totuși că destul de repede, un «pirat» informatic va reuși să rezolve problema programului sinucigaș” adaugă GIBSON. După mine, în cîteva luni, AGRIPPA va fi disponibil pentru toate rețelele informatice”.

Adaptare de Caius Stancu

TOM MADDOX

Cobra, spuse bătrîna: Raport provizoriu asupra literaturii lui William Gibson

În privința aprecierilor emulilor și fanilor săi, William Gibson a fost scriitorul de science fiction cel mai încununat de succese în 1985. Primul său roman, **Neuromancer**, publicat în 1984, a cîștigat premiile Philip K. Dick, Nebula și Hugo, precum și Ditmar-ul, premiul australian. **Neuromancer** a atins pur și simplu o coardă lăuntrică a cititorului, un nerv sensibil. Pentru mulți dintre cei care l-au citit și admirat, romanul pare să exprime un nou set de posibilități pentru SF.

Desigur, se ridică întrebările, care sînt caracteristicile literaturii lui Gibson, și care sînt noutățile aduse de acestea după normele SF-ului? Diferența principală, în mod special în ceea ce privește răspunsul cititorului, este că - neobișnuit pentru SF - ideile nu sînt eroii principali. Ba mai degrabă, rînd cu rînd, textele conțin un inventar precis și detaliat de percepții. De asemenea, sînt construite în jurul convențiilor narative ale thriller-erelor și sînt scrise cu o intensitate nemaiîntîlnită în gen de la cărțile lui Alfred Bester: **The Stars My Destination** și **The Demolished Man**. În sfîrșit, ficțiunile lui Gibson alcătuiesc o operă gen colaj, o asamblare de fragmente - creația unui vandal: un motociclist post-apocaliptic cutreierînd prăvăliile de antichități în căutarea unei bucăți de dantelă veche pe care s-o prindă de mîneca bluzonului.

Gibson pretinde că nu inventează nimic. El declară că se mulțumește să privească în jur. Dacă este așa, el pare înconjurat de o lume stranie. Trăiri alterate, rescrierea imboldurilor primare ale cărnii - în sum, tehnologia recreînd căile fundamentale ale vieții omului. Poate că are dreptate: poate că extrapolează, nu inventează. Viziunea de tunel focalizat a jucătorului de videojocuri se transformă în **cyberspațiu**, intensitatea audiovizuală a televiziunii color și căștilor Walkman în **slmstim**, parolele și programele de codificare a datelor în **GHEAT**, coridorul Atlantic în **Lăbărțare**. O simplă extrapolare - așa cum depășirea vitezei sunetului necesită o simplă accelerare suplimentară.

De fapt, esența tehnicii lui Gibson nu depinde de nici un gadget SF. El își poate obține efectele cu obiecte care le putem obține aici și acum. Iată un exemplu, ales mai mult sau mai puțin la întîmplare:

Bătrîna aduse o cutie dreptunghiulară de după teighea. Capacul era din carton galben, imprimat cu desenul grosolan al unei cobre încolocate, cu gluga umflată. Înăuntru se găseau opt cilindri identici, înveliți în toîță. Case privi degetele cu pete cafenii rupînd hîrtia de pe unul. Japoneza întinse obiectul spre el, un tub din oțel mat, cu o curelușă din piele la un capăt și o piramidă micuță din bronz la extremitate opusă. Femeia prinse tubul cu o mîină și trase de piramidă cu degetul mare și arătătorul celeilalte mîini. Trei segmente de arc strîns, unse, telescoperă afară, blocîndu-se.

- Cobra, spuse bătrîna:

Gibson sfredelește permanent înainte. Într-adevăr, există alte tehnologii de explorat. De pildă, **cyberspațiu**.

Iar în beznă singerie dinapoia ochilor, fostenele argintii clocotînd dinspre marginea spațiului, imagini hipnagogice, dispărînd aidoma unei pelicule montate din cadre aleatoare. Simboluri, cifre, chipuri, o mandala neclară, fragmentată, de informații vizuale.

Te rog, o imploră, acum...

Un disc cenușiu, culoarea cerului din Chiba.

Acum...

Discul începu să se rotească, mai repede, devenind o sferă de un gri palid. Dilatîndu-se...

Și plutî, înflorînd pentru el, o jucărie origami din neon lichid, depierea căminului său lipsit de distanțe, ținutul lui, o tablă de șah 3-D, transparentă, întinzîndu-se infinit. Ochi interior deschis către piramida stacojie, cu trepte, a Comitetului pentru Fisiune a Coastei Răsăritene, arzînd dincolo de cuburile verzi ale Reprezentanței Americane a Băncii Mitsubishi, iar sus și foarte departe vedea brațele spirale ale sistemelor militare, de-a pururi intangibile pentru el.

Și undeva, el ridea, într-o mansardă vopsită în alb, degetele îndepărtate mîngîiau deckul, și lacrimi eliberatoare îi brăzdau chipul.

Există de asemenea stiluri - de îmbrăcăminte, arhitectură, chirurgie estetică, droguri, sex - altele și altele, un veritabil catalog de obiecte aparent fără legătură, aparținînd parcă unui gestalt nedefinit, probabil necunoscut, a cărui structură se modifică în fiecare moment.

Ce este această structură? Care este natura elementelor sale? Cheia o oferă însuși Gibson. Într-un interviu apărut în revista britanică de SF **Interzone**,

el declară: „Mă consider un fel de autor de colaje literare, iar SF-ul ca pe un cadru de marketing ce-mi permite să prădez fericit piața doldora de simboluri culturale a secolului 20". Bineînțeles „piața doldora" este în sine un puternic simbol cultural – îl putem imagina pe Gibson drept câștigător într-o competiție dementă ce-i permite să ia tot ce dorește din rafturile unui super-magazin.

Mai exact și mai limpede, el se referă la semiotică – semne, simboluri, semnificații. După cum afirmă Umberto Eco în *A Theory of Semiotics*, tot ceea ce poate fi folosit pentru a minți. Pe măsură ce secolul douăzeci se apropie de sfârșit, iar mijloacele de producere și distribuție ale semnelor s-au înmulțit necontrolat, mediul nostru devine tot mai îmbibit de ele. Din punctul de vedere al semioticii, cultura umană este văzută ca o vastă asamblare de semne, schimbându-și înțelesurile de la o clipă la alta; de la un loc la altul; simultan structurând și fiind structurată de înțelegerea și emoțiile omenirii. Dintr-un anumit punct de vedere, studiul culturii a devenit studiul semnelor...

Oferind piața semiotică drept sursă a jafului, Gibson este confruntat cu întrebarea: în ce formă trebuie prezentate aceste elemente? Răspunsul său la această întrebare a apărut cu „Johnny Mnemonic" – care este pentru cosmosul lui Gibson ceva similar Big Bang-ului universului nostru. Forma aleasă de Gibson este, desigur, thriller-ul dur, lipsit de sentimentalisme.

Deși elementele acestui gen de ficțiune variază, anumite constante rămân. Principal este auctul: scriitura trebuie să fie intensă, acțiunea violentă, atmosfera încărcată erotic.

Literatura aceasta poate fi crudă și directă, precum la Dashiell Hammett – barocă și meditativă, ca în romanele cu Philip Marlowe ale lui Raymond Chandler, extravagantă și halucinatorie, ca la William Burroughs. Dacă există un glas narativ distinct al secolului 20, atunci acesta este.

Versiunea dură folosită de Gibson s-a dovedit una dintre cele mai rezistente: marele joc narativ, cosmopolitan. Apărută pentru prima dată, în formă primitivă, în *Ashenden* a lui Somerset Maugham, a devenit cunoscută peste tot prin opera lui Graham Greene și Eric Ambler, și a servit autori extrem de diferiți precum John Le Carre și Robert Stone. În ea,

atmosfera dură este complicată prin prezența a ceea ce putem numi „puterile vaste". Serviciul Secret Britanic asigurase un cadru de referință flexibil și elocvent pentru mulți scriitori – antagonismele sale acoperă și domenii, de la naști la ruși și la trădători interni. Dar întotdeauna, indiferent cine scrie și în ce context, narațiunile sînt reprezentate de ceea ce un personaj din *Count Zero*, al doilea roman al lui Gibson, numește o „structură articulată", „un cîmp ne-natural"... Aceasta este creată de puteri vaste, sau averi vaste – guverne, servicii și armate secrete, coloși industriali legali și ilegali, familii și individuali a căror bogăție le ridică la aceste dimensiuni. După cum Thomas Pynchon a demonstrat în *V*, *The Crying of Lot 49* și *Gravity's Rainbow*, prezența intuitivă a unor asemenea forțe este paranoia caracteristică secolului 20.

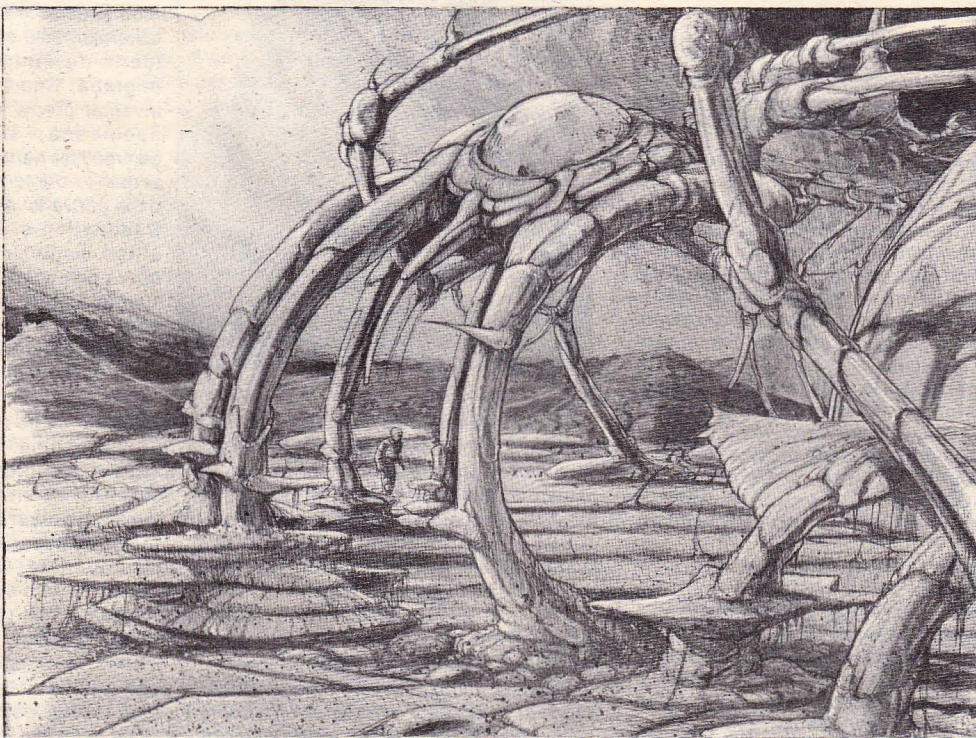
Înapoia tuturor afirmațiilor pe care le-am făcut pînă acum, rămîne o problemă fundamentală a literaturii lui Gibson, extrem de dificil de discutat analitic, dar care este centrală. Lectura lui Gibson reprezintă o experiență de implicare intensă, uneori epuizantă. Curgerea permanentă de detalii senzuale încrustate într-o tehnologie nefamiliară, adesea grotescă duce la o experiență SF fundamentală, totuși pentru unii experiența este fie prea intensă, fie prea dură. Cunoscoți cîțiva oameni al căror răspuns față de *Neuromancer* a fost de genul: „E bine scrisă, dar spre sfîrșit m-a obosit". Apoi, de obicei, se adaugă: „Nu m-am putut implica în personaje".

Folosind termenul clasic, acesta este un răspuns de bun simț. Se solicită personaje „mai rotunde", acțiuni mai credibile, și așa mai departe. Cred totuși că răspunsul cuprinde și o doză importantă de eroare. Se poate exemplifica, de pildă, prin *The Wild Shore* al lui Kim Stanley Robinson, care reușește exact în aceste modalități clasice, dar reușește în același timp să pară un SF neatrăgător, irrelevant, pe lîngă un scriitor serios și bine-intenționat al anilor '50, să zicem de talia lui Louis Auchincloss.

În această lumină, consider că acei critici care așteaptă ca Gibson să facă o mișcare radicală în afara acestui cadru narativ se amăgesc pur și simplu. O asemenea deplasare din partea lui ar fi tot atît de neașteptată ca din partea lui Robert Stone sau John Le Carre. Și tot atît de rău-sfătuită. Dacă Gibson se găsește pe drumul de-a ajunge undeva, el nu poate renunța la valorile thriller-ului dur.

Ideea mea este următoarea: o mare parte a artei contemporane solicită un mare efort, dar am învățat să-i înfruntăm cererile. Deci, sîntul meu pentru cititorul *Neuromancer*-ului este pur și simplu: citește-l încă o dată. Presupusele lui scăderi – slăbiciunile conflictului, dezvoltarea vagă a personajelor – sînt de fapt manifestări ale forței și modernității sale.

Deci, fragmentele semiotice în plasa thriller-ului – aceasta este esența lui Gibson. Mai rămîne de discutat un alt element: autocaracterizarea lui drept „autor de colaje". O recentă povestire „Winter Market" are un personaj care creează construcții din resturi. naratorul îl descrie „un artist al gunoaielor, al resturilor, al deșeurilor, al oceanului acela de obiecte abandonate pe care plutește veacul nostru *Goml no sensel*. Maestrul rămășitelor". Totuși, așa cum recunoaște și naratorul, secolul nostru pune o întrebare dificilă: „Unde se oprește *goml* și unde începe lumea?" Răspunsul pe care se pare că-l oferă este că nu există o separație, dacă înțelegi corect *goml*. Există *goml* adunat de japonezi în Golful Tokio și denumit „Insula Viselor", și există *goml* care reprezintă întreaga colecție a simbolurilor omenirii, conștiențe și subconștiențe complet semiotice. Aici apare Gibson ca post-modernist vandal cultural, răscolitor de rămășite, creator.

El își afirmă și mai mult descendența din artele vizuale prin referiri la Marcel Duchamp și Joseph Cornell. În *Neuromancer*, Molly trece prin galeria de artă a familiei Tessier-Ashpool, și fără comentarii sau identificare vede „o vitrină din sticlă, zgîriată și prăfuită", cu o inscripție în franceză care se traduce „Mireasa dezbrăcată de burlacii ei, înșiși". Aceasta este desigur inscripția de pe „Large Glass" a lui Marcel Duchamp, una dintre primele piese de artă colată și, poate încă, cea mai influentă. Gibson își însușise un alt element semiotic din prăvălia culturii – prin implicare, invocase dadaismul și suprealismul afirmîndu-și adeziunea la acea formă de avangardă ce continuă astăzi în pictură, sculp-

tură, dans, muzică și artă scenică, combinînd orice număr din aceste elemente. „SuperSavanții" din *Neuromancer* sînt un tribut adus lui Laurie Anderson, muzicianul și artistul new-yorkez care creează în tradiția muzicală a mai recentului *Einstein on the Beach* a lui Philip Glass și Robert Wilson.

În sfîrșit, există în opera lui Gibson o temă minoră, dar persistentă ce poate servi drept coda. Aceasta este: tehnologia produce rezultate diferite și mai radicale decît intenția creatorilor ei. În „New Rose Hotel", naratorul spune: „Aici nimic nu pare să slujească scopului inițial"... În „Winter Market", *goml no sensel* – maestrul rămășitelor – afirmă: „Orice lucru construit de oameni, orice fel de tehnologie trebuie să aibă un scop anume... Dar dacă-i o tehnologie nouă va deschide niște zone la care nu s-a mai gîndit nimeni". Una dintre obligațiile primare ale lui Gibson este de-a portretiza aceste „noi regiuni", de-a arăta capabila maimuță umană în jocul ei complicat și mereu schimbător; în decursul procesului, el a utilizat SF-ul în feluri complet noi.

Așa cum am precizat de la început, Gibson a fost răsplătit din plin pînă acum. Cum toate acestea, luna lui de miere cu SF-ul se va sfîrși, și alte preocupări, vor intra sub lumina reflectoarelor. Pentru a cita din *Neuromancer*: „Modele firau tinerii din Lăbărțare cu viteza luminii; subculturi întregi se puteau ridica peste noapte, durînd cîteva luni, apoi dispărînd complet"... Însă Gibson a primit și avertismentul lui Molly Millions: „Nu trebuie să-i lași pe puțoi să mărească distanța între generații". Și n-o va face. Precum maestrul *goml*, el va continua să culeagă din gunoaiile semiotice ale culturii noastre, căutînd „obiecte, potrivite ideilor ciudate mîzgălite pe interiorul frunții sale de ceea ce-i slujea drept Muză".

Trad. Mihai Dan PAVELESCU

Cele două limbi-create după cea a Madonnei, o cîntăreață celebră acum citeva decenii-încă se mai agită în ochiurile de spumă, încercînd să-l ajungă.

Dar el se săturase deja. La naiba cu grămezile astea de mușchi care nu erau în stare decît să te răzuie pînă-ți dădeai duhul!

„Gata cu spălatul. În fond, azi e singura mea zi liberă.”

Reintră în dormitor și sub pașii lui celulele covorului își modifică forma. Nucleolide roșii și mitocondrii verzi migrară înspre reziduurile ce păreau albastre pe fondul transparent al citoplasmei (Miine trebuie să chem iar menajera pentru curățenie). În spate, structura se refăcu în patternul inițial.

Ridică o rețea de reticulină și fibre conjunctive după care păstra trusa de machiaj.

„O să fie un bairam pe cîste! Ceva cu totul deosebit – ziseseră tipii – o să ne pomenești cît oi trăi!”

Trei fragmente de plămîni decupate în formă de inimă palpitau în montura formațiunilor canceroase inelare. „Tari gagii ăștia de la **Estetic Biotronic**’si!”

„Hei, ia uite și la asta!” gîndi el privind un braț negru din care înmuguriseră patru palme albe și mici ca de copil, de cînd nu-l mai purtase. „Trebuie să-l dau la reparat”. Alesedouă indexuri cu unghii lungi manichiurate cu grijă în roșu și le atîrnă de urechi. Luă brațul și și-l petrecu în jurul gîtului. Nu era cea mai elegantă garnitură, dar lucrătura clasică îl prinsese întotdeauna, ca și combinațiile alb-negru-roșu.

Se privi în țesutul retinian ce tapeta întreg tavanul și care pusese pe fugă jumătate din tipele doritoare să tranziteze prin dormitorul lui. Arăta bine fără a fi ostentativ. „Ce rost are să mă boiesc cu ulceratii și cu plăgi? Un om cu bun gust ca mine, nu se împoționează cu așa ceva! Cine mă vede nu mă mai uită!”

La ieșire, paznicii îi pulverizară pe trup substanțe sintetizate în straturile nutritive ale blocului.

„Iar le e teamă că n-o să mă mai recunoască la întoarcere. Ce ți-e și cu suprapopularea asta, domnule!”

Afară era cald, cerul senin și prin canale pluteau formațiuni bioluminiscente.

Umbrele de pe mal își agită tulpinile transparente, iar microbi spiralați, expandați șerpuiau pe pavajul încins.

Curînd, depăși linia de demarcație a cartierului pătrunzînd într-o zonă necunoscută. Pe epidermele cu pilozitate redusă ale blocurilor, creșteau colonii de ciuperci simbiotice. Porii dilatați-crater de dimensiuni reduse-erupeau sudoare și săruri minerale ce șiroiau pe pielea înnegrită de soare. În aer pluteau miasme străine.

Pe drum, remarcă și citeva priviri întunecate. Sigur că lucrătorii ăștia de doi bani de la periferie nu știau ce-i aia să fii la modă.

„Cartierele alăturate au început deja să se dezvolte pe orizontală” observă el. „Bună treabă”. Da’ n-o să le prea meargă. Cel mult pînă la anul. Cred că deja cartierele centrale și-au trimis prin tentaculele ovariene subterane, ovule fecundate pe teritoriul liber.

Își continuă drumul fără să se oprească pentru a privi mai atent. Ocoli bacilii și celelalte structuri unicelulare cu membrele sfîșiate și cilii rupți în timpul luptelor de stradă.

„Cît gunoi...Oricum nu mai au de trăit decît pînă seara. Vin paznicii și țac-pac...adio”.

Ajunsesese la marginea orașului și nu descoperise nici urmă de loc deosebit. Cine-și bătuse joc de el? Ce-și ziseseră? Hai pe asta că n-a mai fost la plimbare de mult și habar n-are pe ce lume trăiește!

„Să nu mă enervez. Poate am trecut pe lîngă el fără să-l văd. Se mai întîmplă. Se opri în fața unei grămezi imense de gunoi în spatele căruia se boltea ceva violaceu. Ocoli mormanul de bacterii și celule moarte și se trezi dinaintea unui embrion de bloc pe epiderma căruia puștii mahalalei tatuaseră cu acid: BAR.

Articulații cartilaginose susțineau un panou pe care se derula o reclamă. Un paznic masiv îmbrăcat în culorile periferiei înfuleca un virus domestic din zona centrală. Gura de deasupra panoului un amestec de sunete ascuțite neinteligibile. Ecranul se întunecă și o săgeată galbenă îi indică intrarea.

„Poate că e pe aicea ceva distracție”.

Îndepărtă franjurile genelor lungi și intră. Înăuntru nu erau decît cîțiva lucrători. Bărbații erau îmbrăcați sărăcăcios cu rani artisanale de mînă a doua, iar cele două fete aveau fețe identice împachetate într-un mucus violet care nu mai era la modă de anul trecut. În penumbră, mai observă un bătrîn cu unghii lungi smălțuite în verde.

I se păru că-l cunoaște de undeva.

„O fi vreunul din ăia din cartierul vecin”.

Un vâl palatin prins de cartilagiile inelare împărțea încăperea în două. Privi în spatele său. Nici urmă de barman, doar țesutul brun al pereților și sunetul picăturilor prelinse din tavan. Cînd se întoarse îl văzu pe bătrîn arătîndu-i ceva uneia din fete.

Vorbea

încet de parcă

s-ar fi temut să nu-l audă

cineva. La un moment dat, ridică vocea:

– E ca și cum ai traversa un pod de ligamente întins peste o prăpastie de fibre neuronale”.

Tipa nu păru prea convinsă.

– Băi Verde, du-te de aiurește p-altul. Eu nu mă bag în chestii d-astea.

Verdele plecă de lîngă ea privind cercetător în jur.

„Sper că n-o să se ia de mine. Jegoșii ăștia n-au altceva de făcut decît să deranjeze pe alții. Am venit aici să mă distrez. Ia uite, chelboasa aia nu arată rău de loc!”

– Pot să stau lîngă d-voastră?

Verzitura aia nenorocită nu avea altceva mai bun de făcut decît să-l bată pe el la cap? Acum chiar îi stricase ziua.

– Am ceva grozav, șuieră insinuant bătrînul. N-o să vă credeți ochilor, mai spuse scoțînd o împletitură de fibre optice făcută sul.

Înainte de a apuca să refuze, moșneagul desfășură țesătura și eliberă corpul răsucit a ceea ce părea a fi un virus.

– Ce-i cu avortonul ăsta?

Verdele rîse îngăduitor.

– Vezi punctul ăla pulsabil în mijlocul citoplasmei? Cu el îl pot controla de la distanță. Ți-am zis că e ceva deosebit. E un...virus ucigaș, un Terminator. Ai auzit de demolările din ultima vreme. De luptele pentru extindere teritorială între centru și periferie? Se folosesc de el. E discret, ușor de transportat, nu te vede nimeni cînd îi dai drumul...

Imaginea virusului i se fixă în creier. Îl atinse cu virful degetelor și membrana uscată foșni neplăcut.

– Și ce-i cu asta? repeta el. Vrei să mi-l vinzi? Cred că nu e de mîncare. Ce-o să fac cu el? Javra asta nespălată îl călca al naibii de tare pe nervi. Mai bine s-ar fi dus acasă să se culce. Apoi tresări speriat. Povestea se dovedea periculoasă și el nu avea să se trezească amestecat în cine știe ce. Se ridică aproape lovindu-l pe bătrîn și se repezi spre ieșire. Își repeta în gînd: „Verdele ăsta era suspect încă de la început, prea se băga în sufletul oamenilor. Vreun agent ceva...”

Încetini pasul numai cînd ajunse destul de departe. Din cînd în cînd, întorcea capul ca să se asigure că nu-l urmărește nimeni. O dată i se păru că-l vede pe bătrîn și începu din nou să alerge. Imaginea Terminatorului continua să-l obsedeze.

Nu înțelegea de ce să i se întîmple tocmai lui așa ceva. Nu mai erau destui nenorociți care nu aveau treabă? De ce-l alesese tocmai pe el ca să-i strice ziua?

„De fapt ce-am căutat acolo? Unde m-au trimis ei și unde m-am dus eu? Nici n-am de să mă pîng.”

Ajunse în dreptul blocului și se sprijini extenuat de unul din contraforții osoși ai intrării. În fața ochilor, i se răsucea trupul spiralat ca din sîrmă ghimpată al Terminatorului.

Trecu împleticindu-se printre cele două șiruri de paznici care îl priveau dezgustați: „Încă unul care a abuzat de erotohor-monii!”

Capul începu să-l doară și simți că treptat uită pînă și cine este, de parcă ceva

sau cineva i-ar fi absorbit memoria.

Realiză înainte de a se prăbuși, că Terminatorul

era pe cale să se nască în el, din el

folosind informația din celulele nervoase pentru a se materializa.

Oamenii de pe culoar îl priveau îngroziți pe tipul care se zbătea în fața lor, dar pînă să anunțe paznicii, trupul îi undui ca animat de un suflu interior, apoi din el țîșni corpul subțire și răsucit al unui virus lăsînd în urma lui doar învelișul golit de substanță, și dispăru în perete.

De aici, trecu prin neurilemă și urmînd traiectul nervului cel mai apropiat, atinse trunchiul cerebral trimițînd informații false în întreg organismul. Acestea determinară proliferarea aberantă a celulelor blocului.

Fibrele neuronale cedară primele. Deasupra lifturilor sangvine, inima se contracta tot mai rar, întîrziind oxigenarea plămînilor. Arterele blocate cu reziduri plesniră, iar toxinele se împrăștiară pe culoare. Locuitorii etajelor inferioare începură să se agite. Dar prea tîrziu! Diafragma se ridică într-un sughit brusc, iar stomacul explodă împrôscîndu-și acidul în cavitatea abdominală.

Cei de la subsol muriră fără să-și dea seama de ceea ce se-nîmplă. Cealaltă fugeau spre platformele superioare în căutarea unei salvări iluzorii.

Oasele plesniră și așchiile lor sfîșiară intestinele mîncate deja de acidul gastric. Apoi totul se năru într-un morman de cărnuri supurînde.

Hoitarii blocurilor se repeziră asupra rămășițelor. În cîteva minute, terenul fusese curățat, iar blocurile alăturate activară procesul de dezvoltare pe orizontală.

Ana-Maria NEGRILĂ

Piața în iarnă

Plouă mult aici sus; în unele zile de iarnă, soarele nu răzbate de loc, este doar un cenușiu neclar, luminos. Sînt însă și zile cînd parcă se trage cortina, și ești orbit de trei minute de soare și munți suspendați, genericul unui film făcut de însuși Dumnezeu. Așa era în ziua cînd mi-au telefonat agenții ei, tocmai din inima piramidei placată cu oglinzi de pe Beverly Boulevard, ca să-mi spună că ea se contopise cu rețeaua, făcuse pasul final, și **Regil Somnul** mergea pe a treia platină.

Eu montasem cea mai mare parte din **Regi**, alcătuisem toată harta creierului și-o parcusesem cu modulul de transfocare rapidă, așa încît încasam o parte din drepturi.

Nu, am rostit, nu. După aceea, da, da, și am întrerupt convorbirea. Mi-am îmbrăcat haina și-am coborît treptele, cite trei odată, pînă la cel mai apropiat bar și o rupere de film de opt ore, încheiată pe o terasă din beton, la doi metri deasupra miezului nopții. Apă din False Creek. Luminile orașului, aceeași cupolă sură de cer, acum mai mică, iluminată de neone și vapori de mercur. Ninge, cu fulgi uriași, dar rari, dispărînd fără urmă atunci cînd atingeam apa neagră. Mi-am privit picioarele și am văzut vîrfurile lor peste muchia betonului, și apa dintre ele. Purta încălțăminte japoneză, nouă și scumpă, cizmulițe Ginza din piele de mînuși, cu bombeurile protejate cu cauciuc. Am rămas acolo multă vreme, pînă am pășit îndărăt.

Deoarece ea era moartă, și eu o lăsasem să plece. Pentru că, acum ea era nemuritoare și o ajutasem să devină așa. Și pentru că știam că avea să-mi telefoneze, dimineața.

Tata era tehnician audio, maistru tehnician. Intrase în branșă de multă vreme, chiar dinaintea digitalelor. Procesele de care se ocupa erau parțial mecanice, avînd particularitatea aceea jăcăni-

toare, cvasivictoriană, existentă în tehnologia secolului douăzeci. În esență, era operator de strung. Oamenii îi aduceau înregistrări audio și el transpunea sunetele în șanțulețe, pe un disc făcut. După aceea, discul era placat electrolitic și folosit pentru construirea unei matrițe, care ștanța plăcile, discurile acelea negre din magazinele cu antichități. Mi-l amintesc, spunîndu-mi, odată, cu cîteva luni înaintea morții, că anumite frecvențe – mi se pare că le numea tranzitorii – puteau arde cu ușurință capul, capul de tăiere al strungului. Capetele respective erau incredibil de costisitoare, și distrugerea lor se putea preveni cu ceva denumit accelerometru. La asta mă gîndeam, sînd acolo, cu vîrfurile cizmelor deasupra apei; capul acela, arzîndu-se.

Deoarece asta îi făcuseră.

Și asta fusese dorința ei.

Pentru Lise nu exista accelerometru.

Îndreptîndu-mă spre pat, am decuplat telefonul. Am făcut-o cu capătul unui tripod de studio vestgerman, a cărui reparație avea să-mă coste salariul pe o săptămînă.

M-am trezit, nu știu după cît timp, și-am luat un taxi înapoi, pe Insula Granville, la Rubin.

Într-un mod de nimeni înțeles pe deplin, Rubin este un maestru, un dascăl, ceea ce japonezii numesc un sensei. De fapt, este un artist al gunoaielor, al resturilor, al deșeurilor, al oceanului acela de obiecte abandonate pe care plutește veacul nostru. **Gomi no sensei**. Maestrul rămășițelor.

De data aceasta, l-am găsit sînd ghemuit pe vine între tamburii a două mașini cu aspect malefic, pe care nu le mai văzusem, membre de pîianjeni ruginite, pliate deasupra constelațiilor de conserve goale pescuite din tomberoanele Richmondului. Niciodată nu-și denumește încăperea „studio”, și nici el nu se consideră artist. „Mă prostesc și eu”, așa se auto-descrie, apreciindu-și activitatea drept un fel de extensie a unei plictisite după-amiezi de adolescent, petrecută în garajul tatălui său.

Rătăcește prin spațiul acela ticșit și dezordonat, un soi de mini-hangar cîrpi pe partea dinspre apă a Pieții, urmat de cele mai inteligente și agile dintre creațiile sale, precum și un Satan vag blajin, aplecat asupra elaborării unor procese și mai stranii în Internul său de **gomi**. L-am văzut pe Rubin programîndu-și construcțiile să identifice și profere injurii la adresa pietonilor care poartă veșmintele unui anumit designer la modă; altele îndeplinesc misiuni mai obscure, iar cîteva par realizate pur și simplu în scopul de a se auto-distrage în modul cel mai gălăgios

cu puțință. Rubin este aidoma unui copil; este însă foarte apreciat în galeriile de artă din Tokio și Paris.

L-am spus despre Lise. Nu m-a oprit, m-a lăsat să mă descarc, apoi a încuviințat.

– Știu. Un bulache de la CBC a sunat de vreo opt ori. Sorbi dintr-o ceașcă stîrbă. Vrei Wild Turkey cu sihon?

– De ce te-au sunat pe tine?

– Pentru că numele meu apare la sfîrșitul **Regilor**. Dedicatie.

– Încă nu l-am văzut.

– Ea a-ncecat să te sune?

– Nu.

– O s-o facă.

– Rubin, e moartă. Deja au incinerat-o.

– Știu, rosti el. Și-o să te caute.

Gomi.

Unde se oprește **gomi**, și unde începe lumea? Acum un secol, japonezii nu mai aveau spațiu pentru **gomi** în jurul lui Tokio, așa că au avut ideea să-l obțină chiar din **gomi**. Prin 1969 construiseră în golful Tokio o insuliță din **gomi**, și-o botezaseră Insula Viselor. Orașul continua să deverseze nouă mii de tone pe zi, de aceea au continuat cu Noua Insulă a Viselor, iar astăzi coordonează întregul proces, și noi Japonii se înalță din Pacific. Rubin privește toate astea la emisiunile de știri și nu comentează absolut nimic.

N-are nimic de spus despre **gomi**. Este mediul lui, aerul pe care-l respiră, unde a înotat toată viața. Bîntuie prin Marele Van, într-un soi de camionetă dezaxată, tăiată dintr-un Mercedes vechi, fost transportor de

scară pe aeroport, cu acoperișul pierdut sub un sac de cauciuc, care se bălăngăne, pe jumătate umplut cu biogaz. Caută obiecte potrivite ideilor ciudate, mîzgălite pe interiorul frunții sale de ceea ce-i slujește drept Muză. Aduce acasă alt **gomi**. Parțial, este încă operativ. Parțial, este, aidoma Lisei, uman.

Am înfîlînit-o pe Lise la una din petrecerile lui Rubin. Rubin dădea multe petreceri. El însuși nu părea că se distrează, însă atmosfera era excelentă. În toamna aceea pierdusem numărul trezirilor pe o placă din spumă poliuretanică, în uruitul străvechiului espresso al lui Rubin, un behemot măuit deasupra căruia se afla un vultur mare, cromat, zgomotele

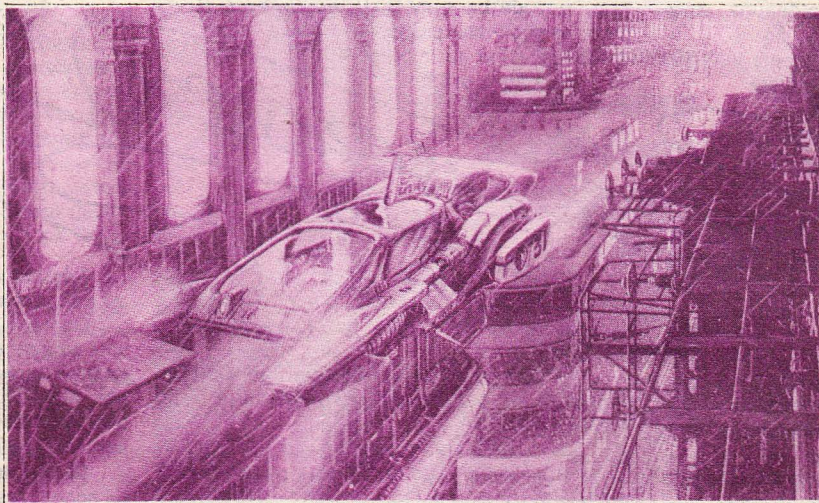
reflectîndu-se din pereții de tablă corodată, totuși extrem de înștititoare și aducătoare de siguranță. Se face cafea. Viața merge înainte.

Prima dată cînd am zărit-o; Zona Bucătăriei. Nu prea i se potrivea denumirea, doar trei frigidere, o plită și un cuptor, cu defect, adus odată cu **gomi**. Prima dată cînd am zărit-o: Deschisesse frigiderul de bere, lumina se revărsa dinăuntru și am văzut pomeții obrajiilor și linia hotărîtă a gurii, însă am observat și sclipirea întunecată, a policarbonului de la încheietura mîinii, și bătătura lucioasă, unde frecă exoscheletul. Prea beat să analizez, să înțeleg ce era știam doar că nu era de distracție. De aceea, am făcut așa cum obișnuiau oamenii să-i facă Lisei, și m-am comutat în alt film. Am schimbat direcția spre vin, pe tejgheaua de lingă cuptor. Nici n-am privit îndărăt.

Dar ea m-a găsit iarăși. A venit după mine peste două ore, slalomînd printre trupuri și deșeuri, cu grația aceea teribilă programată în exoschelet. Atunci, privind-o cum se apropie, am priceput ce era; prea sîngejit s-o evit, să fug, să mormăi vreo scuză și să plec. Țintuit acolo, cu brațul în jurul unei fete pe care n-o cunoșteam, în vreme ce Lise – era purtată, cu delicatețea aceea batjocoritoare – drept spre mine, ochii arzîndu-i de wizz, iar fata se strecurase de sub mîna mea, dispărînd cu o panică tăcută, și Lise s-a oprit înaintea mea, rigidă în protezele din policarbon de grosimea unui creion. Privind-o în ochi, îi puteai auzi sinapsele Țiind, un strigăt imposibil de acut, pe măsură ce wizz-ul îi deschidea fiecare circuit al creierului.

– Du-mă acasă, rostise ea, și cuvintele mă sfîchuiseră precum un bici. Cred că am clătînit din cap. Du-mă acasă.

Existau acolo multe niveluri de durere, și subtilitate și o uimitoare cruzime. Atunci am știut că niciodată nu fusesem detestat atît de profund și amănunțit pe cît mă ura acum fata aceea schiloadă, urîndu-mă pentru felul cum o privisem, apoi îmi ferisem ochii, lingă frigiderul de bere al lui Rubin.

Astfel – dacă acesta-i cuvîntul – am făcut unul din lucrurile acelea despre care nu ați nicidecum de ce le-ai făcut, deși ceva din tine știe că n-ai fi putut proceda altfel.

Am dus-o la mine.

Am două camere într-un vechi imobil tip stelaj, pe colțul dintre strada Patru și MacDonald, la etajul zece. De obicei, ascensoarele funcționează și dacă stai pe balustrada balconului și te lași pe spate, în exterior, ținîndu-te de colțul clădirii de alături, poți zări o feliuță verticală de ocean și munte.

Nu rostise nici un cuvînt pe drumul de la Rubin, iar eu mă trezisem îndeajuns ca să mă simt extrem de stînjinit, des-
cîind ușa și potînd-o înăuntru.

Primul lucru care l-a zărit a fost modulul portabil de translocare rapidă, adus cu o seară în urmă de la Pilot. Exoscheletul a purtat-o peste carpa prăfuită cu același mers, asemănător cu al unui manechin pe stradă. Depart de hărmălaie petrecerii, îl puteam auzi clicăind încetșor. A rămas acolo, privind modulul. În poziția aceea, întrezăream coastele exoscheletului, le distingeam pe spatele ei, prin pielea neagră, uzată a jachetei. Una dintre maladiile acelea... Fie una dintre cele vechi, pe care nu le-au rezolvat nicidecum complet, fie una recentă – tipul vădit ambiental – de-abia botezată. Lipsită de scheletul suplimentar, nu putea face nici o mișcare, iar acesta era cuplat direct cu creierul ei printr-o interfață mioelectrică. Protezele din policarbon, aparent fragile, îi deplasau brațele și picioarele, însă un sistem mult mai subtil se ocupa de mișcările, prin inserții galvanice. Mi-am amintit de picioare de broaște, tresărind, văzute în liceu, pe o casetă de laborator, apoi m-am destat pentru asta.

– Este un modul de translocare rapidă, a roștit ea cu un glas nemaiauzit pînă atunci, îndepărtat, și m-am gândit că poate wizz-ul își pierde țaria. Ce caută aici?

– Mă ocup de montaj, am răspuns, închizînd ușa.

– Auzi, auzi, rîse ea. De montaj... Unde?

– Pe Insulă. Îi zice Pilotul Autonom.

Se întoarse; apoi cu mîna pe șoldul împins în afară, se legănă – fu legănată – și wizz-ul, ura, și o teribilă parodie de lascivitate mă străpunseră dinspre ochii aceia cenușii, decolorați.

– N-ai vrea să cordești și tu ceva, maestre?

Am simțit biciul coborînd iarăși, dar nu aveam să mai încasez încă o dată. Am privit-o cu răceală, de undeva din miezul amorțit de bere al trupului meu umblător, vorbitor, cu membre vii, și pe de-a întregul banal, iar cuvintele au ieșit precum scuipatul:

– Ai putea să simți, dacă ți-ai trage-o?

Lovit în plin. Poate că a clipit, dar a rămas inexpressivă.

– Nu, mi-a răspuns, dar uneori îmi place să privesc.

Rubin stă la fereastră, două zile după moartea ei în Los Angeles. Privind fulgii care cad în False Creek.

– Deci nu te-ai culcat nicidecum cu ea?

Unul dintre trage-mpingeale lui, micuțele șopîrle Escher pe rulmenți, traversează masa din fața mea, ondulîndu-se.

– Nu, rostesc și este adevărat. Apoi rîd: Totuși ne-am cuplat direct. Atunci, în prima noapte...

– Ești nebun, comentează el oarecum aprobator. Putea să te-omoare. Ți-s-ar fi putut opri inima, sau respirația... Revine la geam. Nu te-a căutat încă?

Ne-am cuplat, direct. N-o mai făcusem pînă atunci. Dacă m-ați fi întrebat de ce, v-aș fi spus că eram monteur, iar așa ceva nu era profesional.

Adevărul ar fi fost mai degrabă astfel:

În meseria asta, meseria legală – n-am făcut nicidecum porno produse brute, neprelucrate, le numim vise oarbe. Visele oarbe sînt creații neurale, provenind din niveluri ale conștiinței la care majoritatea oamenilor n-au acces decît în timpul somnului. Totuși, artiștii, cei cu care lucrez la Pilotul Autonom, sînt capabili să străpungă tensiunea superficială, să plonjeze în adînc și-n afară, afară în oceanul lui Jung, aducînd visele. S-o scurtez: Presupun că anumiți artiști au făcut dintotdeauna acest lucru, indiferent în ce domeniu, însă neuroelectronica oferă acces la experiență, iar rețeaua scoate totul pe fir, de aceea le putem împacheta, vinde și vedea cum se comportă pe piață. Cu cît se schimbă mai mult lucrurile...Asta-i una din expresiile favorite ale tatii.

De obicei, primesc materia primă într-o situație de studio, filtrată prin aparatură de cîteva milioane, și nici măcar nu sînt nevoit să-l văd pe artist. Ceea ce oferim consumatorilor a fost structurat, echilibrat, transformat în

artă. Există încă oameni îndeajuns de naivi pentru a crede că le-ar place să se cupleze direct cu ființa iubită. Bănuiesc că majoritatea adolescenților încearcă s-o facă, măcar o dată. Bineînțeles, este ușor de realizat, Radio Shack vă poate vinde cutia, electrozii și cablurile. Însă eu n-am făcut-o nicidecum. Iar acum, gîndindu-mă, nu-s așa sigur că pot explica motivul. Sau că măcar doresc să încerc.

Știu de ce am făcut-o cu **Lise**, m-am așezat lîngă ea pe salteaua mexicană, și-am conectat legătura optică în mufa de pe spinare, muchia dorsală netedă a exoscheletului. Era sus, la baza gîtului, ascunsă de părul ei negru.

Cauza era că ea se pretindea artistă, iar eu înțelegeam că eram înțeleștați, cumva, într-o luptă totală, și nu aveam să pierd. Poate vi se pare lipsit de sens, dar n-ați cunoscut-o nicidecum, sau ați cunoscut-o prin intermediul **Regilor Somnului**, ceea ce nu-i același lucru. N-ați simțit nicidecum foamea aceea a ei, redusă la o nevoie oarbă, hidoasă prin unicitatea țelului urmărit. Din todeauna m-au înspăimîntat oamenii care știu **exact** ceea ce doresc, iar Lise știuse de mult timp ce dorea și nu voia absolut nimic altceva. Și-mi era teamă, atunci, recunosc că mă temeam, și vizionasem destule vise străine în camere de mixaj a Pilotului Autohton, ca să știu că monștrii interiori ai celor mai mulți indivizi nu sînt decît prostii, lucruri ridicole în lumina calmă a propriei conștiințe. În plus, eram încă beat.

Mi-am pus trozii și m-am întins spre tasta modulului. L-am închis funcțiile de studio, transformînd, temporar, optzeci de mii de dolari de electronică japoneză în echivalentul unei cutiute Radio Shack.

– Dă-i, am spus, și am atins tasta.

Cuvinte...Cuvintele nu pot. Sau, poate, vag, dacă aș fi știut măcar cum să-ncep să descriu ce-a ieșit din ea, ceea ce-a făcut...

În **Regii Somnului** există un segment; ți se pare că ești pe o motocicletă, noaptea, fără lumini, dar cumva n-ai nevoie de ele, gonind pe o autostradă ce șerpuiește de-a lungul unei faleze abrupte, atît de rapid încît te ații într-un con de tăcere, tunetul motorului pierdut înapoia ta. Totul pierdut înapoia ta...În **Regi** durează numai o clipă, dar este unul din miile de lucruri pe care ți le amintești, la care revii, pe care le încorporezi în propriul tău vocabular de sentimente. Ceva uluitor...Libertate și moarte, acolo, chiar acolo, pe muchie de cuțit, mereu...

Eu am recepționat versiunea-mamă a scenei, o goană dementă, chestia adevărată, nebunia ucigașă și neprelucrată, explodînd într-un vid ce duhnea a sărăcie, lipsă de iubire și obscuritate.

Iar asta era ambiția Lisei, goana aceea, **văzută dinăuntru**.

Totul a durat patru secunde.

Și, desigur, ea cîștigase.

Mi-am scos trozii și-am fixat peretele, ochii umezi, posterurile înrămate tremurînd.

N-o puteam privi. Am auzit-o deconectînd legătura optică. Am auzit exoscheletul scîrînd, cînd a ridicat-o de pe canapea. L-am auzit ticăind încetșor, purtînd-o în bucătărie după un pahar de apă. Apoi am început să plîng.

Rubin introduce o sondă subțire în pîntecul cu rulment al unui trage-mpinge leneș și cercetează circuitul prin ochelari-lupe cu lămpi miniaturale fixate pe rame.

– Și? Te-a prins. Înălță din umeri și ridică privirea. S-a lăsat întunericul și cele două raze gemene îmi împung ochii, o umezeală friguroasă în maza lui din tablă de oțel, și o sirenă de ceață undeva, departe, peste ape. Și?

Este rîndul meu să strîng din umeri.

– Asta-i...Altceva ce era să fac?

Razele se apleacă înapoi către inima din siliciu a jucăriei defecte.

– Atunci e bine. A fost o-alegere adevărată. Adică, ea era hotărîtă s-ajungă ceea ce este. Tu ai ajutat-o s-ajungă acolo unde-i acum, în aceeași măsură în care-a făcut-o modulul ăla. Dacă nu te găsea pe tine, tot ar fi găsit pe cineva...

Am căzut la înțelegere cu Barry, monteurul șef, pentru douăzeci de minute la ora cinci într-o dimineață rece de septembrie. Lise a venit și m-a izbit cu aceeași chestie, însă acum eram pregătut cu filtre și hărți ale creierului și n-a trebuit să simt nimic. Mi-a luat două săptămîni să disec minutele în camera de montaj, să tai ceea ce făcuse ea în ceva ce-i puteam arăta lui Max Bell, proprietarul Pilotului.

Bell n-a fost încîntat cînd i-am explicat ce făcusem, de puțin încîntat. Monteurii neconformiști pot reprezenta o problemă, și în cele din urmă cei mai mulți dintre ei cred c-au găsit viitorul star, următorul monstru sacru, și-atunci încep să irosească timpul și banii.

Încuviinșasem când îmi terminasem pledoaria, apoi își scărpinase nasul cu capacul unei carioci roșii.

– Îmhi. M-am prins. Cel mai tare lucru de când le-au crescut peștilor picioare, este?

Dar s-a cuplat, și când forșpanul soft pe care-l pregătisem a sărit afară din fanta Braun-ului din birou, Max fixa peretele, cu o privire pierdută.

– Max?

– Îm-m?

– Ce crezi?

– Ce..? Am...Cum ziceai c-o cheamă? A clipit: Lise? Pentru cine ziceai c-a semnat?

– Lise. Pentru nimeni, Max. Deocamdată n-are nici un contract.

– Iisuse Christoașe...Continua să privească în gol.

Stii cum am găsit-o? Întrebă Rubin, împleticindu-se printre cutii scilciate din carton, pentru a găsi comutatorul luminii. Cutiile sînt umplute cu **gomi** atent sortat: baterii cu litiu, condensatori de tantal, colectoare RF, plăci de sticlo-textolit, transformatoare ferorezonante, benzi de semiconductori, bare colectoare...O cutie este plină cu capetele rețezate a sute de păpuși Barbie, alta cu apărătoare blindate industriale, asemănătoare cu mânușile unor costume spațiale. Lumina inundă încăperea și un fel de mantisă Kandinski, din tablă tăiată manual și vopsită, își răsucesce capul de mărimea unei mingi de golf spre becul puternic. Eram prin Granville, continuă el, după **gomi**, într-o fundătură, și-am găsit-o stînd acolo. Am văzut scheletul; ea n-arăta prea bine, și-am întrebat-o dac-a pățit ceva. Nimic...A-nchis ochii. Nu-i genul meu, mi-am zis. Întîmplător, peste vreo patru ore, am trecut iar pe acolo și nici nu se clintise. „Ascultă, păpușel”, i-am zis, „poate ți s-a paradiat hardul. Vrei să te-ajut? Nimic. „De cît timp stai aici? Nimic. Atunci am șters-o.

Se apropie de masa de lucru și mîngie membrele metalice, lungi ale mantisei cu un deget albicios. Înapoia bancului, agățate pe foi vechi de melamină perforată, umflăte de umezeală, sînt patenți, surubelnițe, un pistol de bolțuri, o pușcă Daisy BB ruginită, cabluri coaxiale, clești, auto-sonde logice, letconuri, un osciloscop de buzunar, aparent fiecare unealtă din istoria umană, fără nici o încercare de-a le ordona, deși încă nu l-am văzut pe Rubin ezitînd.

– Am revenit mai tîrziu, urmează el. Am lăsat-o vreo oră. Leșinase deja, așa c-am adus-o aici și-am verificat exoschetul. Se terminaseră bateriile. Cred c-atunci cînd s-au descărcat, tipa se trîntise acolo, și se pregătea să moară de foame.

– Cînd s-a întîmplat asta?

– C-o săptămînă înainte de a o lua la tine.

– Și dacă murea? Dacă n-ai fi găsit-o?

– Cineva tot ar fi găsit-o. Ea nu putea cerși **nimic**, pricepi? Doar să la. Nu se putea-njosi.

Max a găsit agenții pentru ea și, după o zi, trei parteneri juniori, extrem de spilcuiți, au venit cu Lear-ul pe YVR. Lise n-a vrut să vină în Pilot să-i înțîlnească, isistînd să-i ducem la Rubin, unde continua să doarmă.

– Bun venit în Couverville, a zis Rubin cînd au apărut în ușă. Figura lui prelungă era pătată de unsoare, iar șlițul pantalonilor de salopetă zdrențuiți era închis cu o clamă de prins hirtii. Băieții au zîmbit automat, totuși surîsul fetei era cu o fracțiune mai autentic.

– Domnule Starck, rosti ea, am fost săptămîna trecută în Londra. V-am văzut lucrarea de la Tate.

– **Fabrica de Baterii a lui Marcello**, încuviință Rubin. Engleji zic că-i scatologic... Ridică din umeri: Engleji. Adică, cine știe?

– Au dreptate. E și foarte amuzant.

Băieții radiau ca niște faruri de coastă, în costumele lor impecabile. Forșpanul ajunsese în Los Angeles. Știu...

– Iar tu ești Lise, continuă ea, strecurîndu-se printre maldărele de **gomi** ale lui Rubin. În curînd vei fi o persoană celebră, Lise. Avem multe de discutat.

Și Lise stătea locului, proptită în policarbon, iar privirea de pe chipul ei era cea văzută de mine în acea primă noapte, în apartamentul meu, cînd mă-ntrebase dacă nu vreau să mă culc cu ea. Însă, dacă agenții o observaseră, nu se trădară cu nimic. Erau profesioniști.

Mi-am spus că și eu eram un profesionist.

Mi-am impus să mă relaxez.

În jurul Pieții, focuri din gunoaie pîlpie în butoaie de tablă. Ninsoarea continuă și puștii se ghemuiesc deasupra flăcărilor, aidoma unor ciori artritice, topăind de pe un picior pe celălalt, vîntul fluturîndu-le

hainele întunecate. Sus, în boema de mahala din Fairview, niște rufe au înghețat pe sfoară, pătrate roz de cearșafuri, vizibile pe cafeniul dîndărăt, vîlmășagul de antene pentru sateliți și panouri solare. Telul moriștii de vînt a unui ecolog se învîrte într-una, se învîrte într-una, precum un deget rotitor ce face un semn obscen la adresa taxelor pentru electricitate.

Rubin tropăie în galoșii L.L.Bean, stropiți cu vopsea, capul său masiv ghemuit între umerii jachetei de armată cu două mărmi prea mare. Din cînd în cînd, unul din puștii ciuciți îl arată cu degetul cînd trecem pe lîngă ei, gagi care face chestiile alea aiurite, roboții și rahaturile.

– Știi care-i problema ta? zise el cînd sîntem sub pod, îndreptîndu-ne către Patru. Tu ești genul care **întotdeauna consultă manualul**. Orice lucru construit de oameni, orice fel de tehnologie trebuie s-aibă un scop anume. Trebuie să facă ceva care să fie deja cunoscut cuiva. Dar dacă-i o tehnologie nouă, va deschide niște domenii la care nu s-a mai gîndit altcineva. Tu consulți manualul, moșule, și nu faci decît ce scrie acolo. Și te-apucă năbădăile cînd altcineva-l folosește ca să facă ceva ce nu ți-a trecut prin cap. Așa, ca Lise...

– N-a fost ea prima.

Deasupra capetelor noastre uruie traficul.

– Nu, da-s sigur că-i prima persoană pe care-o cunoști, care s-a traslat

într-un program superbobinat. Ai murit de grija ăluia, cum îl cheamă, care-a făcut-o acum trei, patru ani, puștiu-ăla franțuz, scriitorul?

– Nu prea m-a pus pe gînduri. O vrajă. Reclamă...

– El continuă să scrie. Chestia tare e că **va continua** să scrie, doar dacă nu-i distruge cineva cadrul de bază...

Mă strîmb și scutur din cap.

– Dar nu-i el, așa-i? E doar un program.

– O remarcă interesantă. Greu de spus...Cu Lise însă putem afla. Ea nu-i scriitoare.

Avea totul acolo, **Regii**, tînuții în capul aei, așa cum trupul îi era ascuns în exoschelet.

Agenții i-au făcut contractul și au adus o echipă de producție din Tokio. Ea le-a spus că la montaj mă voia pe mine. Am refuzat; Max m-a tîrît în biroul lui și m-a amenințat cu concedierea imediată. Dacă nu eram băgat și eu, n-aveau nici un motiv să facă activitățile de studio în Pilot. Vancouver-ul nu era centru lumii și agenții o voiau în Los Angeles. Pentru Max însemna o grămadă de bani, și-ar fi putut avansa serios cu Pilotul Autonom. Nu i-am putut explica de ce refuzasem. Era prea aiurea, prea personal; ea se băga în ultima ei chestie. Sau așa credeam pe atunci. Însă Max vorbea serios. Într-adevăr nu mi-a lăsat nici o șansă. Amîndoi știam că alt angajament n-avea să-mi cadă în brațe. Ne-am întors înapoi și le-am zis agenților că hotărîsem, eram de acord.

Ei și-au arătat dinții.

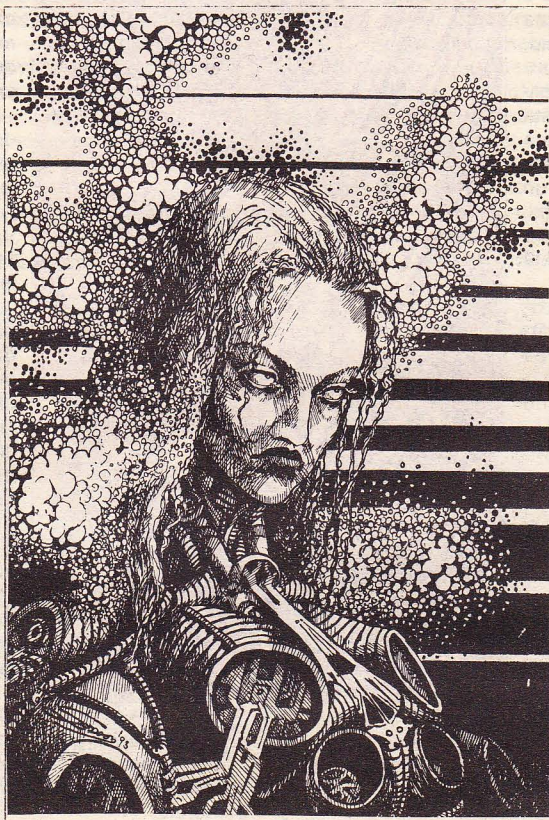
Lise a scos un inhalator plin de wizz și-a tras o doză uriașă. Mi s-a părut c-am văzut-o pe impresară înălțînd o sprînceană perfectă, dar aceea a fost toată dezaprobarea. După semnarea hîrtiilor, Lise putea face, mai mult sau mai puțin, orice dorea.

Și Lise a știut mereu ce dorea.

Am făcut **Regii** în trei săptămîni, înregistrarea de bază. Am găsit o mulțime de motive să evit locuința lui Rubin, ba chiar am ajuns să cred în unele din ele. Ea continua să stea acolo, deși agenții nu erau prea încîntați de ceea ce li se părea totală lipsă de securitate. Mai tîrziu, Rubin mi-a spus c-a fost nevoit să-l pună pe propiul lui agent să-i sune și să facă scandal, dar după aceea se pare că nu și-au mai făcut griji. Nu știusem că Rubin avea un agent. Era întotdeauna ușor de uitat că Rubin Stark era mai faimos, pe atunci, decît orice altă persoană cunoscută mie, cu siguranță mai faimos decît credeam c-ar fi putut ajunge Lise. Știam că făcea o treabă babană, dar niciodată nu poți ști cît de mare poate ajunge cineva.

Însă cît stăteam în Pilot, eram **pe treabă**. Lise era uluitoare. Parcă era născută pentru asta, deși tehnologia care făcea totul posibil nici nu existase la nașterea ei. Cînd vezi așa ceva, te întrebi cîte mii, poate milioane, de artiști fenomenali au murit muți de-a lungul veacurilor, oameni care niciodată n-au putut fi poeți, pictori sau saxofoniști, dar care aveau în ei chemarea respectivă, unde acelea psihice așteptînd circuitul necesar decodificării...

În decursul ședințelor de studio, am mai aflat cîte ceva despre ea. Se născuse în Windsor. Tatăl ei era american, luptase în Peru și revenise de acolo bolnav mintal și pe jumătate orb. Boala ei era congenitală. Avea bătăturile acelea, deoarece refuzase să-și scoată vreodată exoscheletul, deoarece începuse să se sufocă și să moară la gîndul totalei neputințe. Avea patima wizz-ului, iar doza ei zilnică ar fi putut face criță o echipă de fotbal.

Agenții au adus medici, care i-au capitonat policarbonul cu spumă și-au acoperit rănile cu leucoplast. Au îndopat-o cu vitamine și au încercat să-i regleze dieta, însă nimeni n-a încercat niciodată să-i ia inhalatorul.

I-au adus coafori și machiori, recuziteri și constructori vizuali, precum și niște hamsteri mititei și școliți pentru relațiile cu publicul, iar ea suporta totul cu ceea ce ar fi putut să fie aproape un zîmbet.

Iar în toate acele trei săptămîni n-am stat de vorbă. Doar discuții tehnice, de montaj, un cod extrem de restrictiv. Imaginile ei erau atît de puternice, atît de aparte, încît niciodată n-a fost nevoie să-mi explice un anume efect. Luam produsul brut și-l aranjam, apoi i-l arătam. Lise spunea da sau nu și de obicei era da. Agenții notau, încuviințau, îl băteau pe spate pe Max Bell și-l invitau la restaurant, iar salariul meu creștea.

Eram profesionist pînă în vîrful unghiilor. Meticulos, îndatoritor și politicoș. Hotărîsem să nu mai cedez și nu m-am mai gîndit niciodată la noaptea cînd plînsesem, în plus știam că fac cele mai bune chestii din cariera mea, și asta reprezintă un tonifiant în sine.

Apoi, într-o dimineață, pe la șase după o ședință lungă, lungă – cînd ea obținuse pentru prima dată secvența cotilionului sinistru, cea pe care puștii o numesc Dansul Stafiliilor – Lise mi-a vorbit. Unul dintre agenți fusese și el pe acolo, arătîndu-și dinții, dar acum plecase și Pilotul era cufundat în tăcere, cu excepția bîzîitului unui ventilator, undeva prin biroul lui Max.

– Casey, mi-a zis ea cu un glas răgușit de wizz, iartă-mă că te-am lovit așa tare.

Vreme de un minut am crezut că se referea la înregistrarea de abia terminată. Am ridicat ochii și-am privit-o și mi-am dat seama că eram singuri, și nu mai fusesem singuri de la proba forșpanului.

Harbar n-aveam ce să-i răspund. Nu știam nici măcar ce simțeam.

Susținută în exoschelet, arăta mai rău decît în acea primă noapte, la Rubin. Sub fardurile cu care o acoperea echipa de machiaj, wizz-ul o devora și, uneori, ți se părea că întrevezi un cap de mort răsărind dinapoia chipului unei adolescente nu foarte frumoasă. Nici bătrînă, nici tînără...

– Efect de pantă, am spus, bobînd un cablu.

– Ce-i asta?

– Modul naturii de-a te anunța să-ți termini treaba. Un fel de lege matematică; afirmă că un stimul anume îți poate oferi numai de „n” ori o senzație de satisfacție, chiar dacă mărești dozele. Însă niciodată n-o să fie la fel de bine ca la început. Sau, n-ar trebui să fie... Asta-i cusurul creatorilor de droguri: sînt prea deștepți. Chestia asta cu care-i tragi tu are pe una din molecule o codiță, care te oprește să transformi adrenalina descompusă în adrenocrom. Dacă n-ar face așa, ai fi schizofrenic de-acum. N-ai nici o problemă, Lise? Vreo apnee, ceva? Nu te trezești din somn cu senzație de sufocare?

Însă nu eram nici măcar sigur că simțeam furia pe care mi-o azeam în glas.

Lise mă privea cu ochii aceia cenușii, decolorați. Recuziterii îi înlocuiseră jacheta cumpărată de la solduri cu un bluzon vătuit, negru și gălbui, care acoperea mai bine coastele din policarbon. Închidea totdeauna fermoarul pînă sub bărbie, deși în studio era înăbușitor de cald. Cu o zi înainte, coaforii încercaseră ceva nou, dar dădura greș și părul ei aspru și negru era o explozie șuie deasupra chipului supt, triunghiular. Mă privea și i-am simțit iarăși concentrarea aceea asupra unui țel anume.

– Eu nu dorm, Casey.

Abia mai tîrziu, mult mai tîrziu, mi-am amintit că-și ceruse iertare. N-a mai făcut-o niciodată și-a fost singura dată cînd am auzit-o spunînd ceva care nu părea potrivit pentru ea.

Mesele lui Rubin constau din sandvișuri de la automate, semi-preparate pakistaneze și espresso. Niciodată nu l-am văzut consumînd altceva. Mîncam samosa într-o prăvălie strîmtă de pe Patru, unde există o singură măsuță din plastic, înghesuită între tejghea și ușa toaletei. Rubin își infulecă duzina de samose, șase cu carne și șase cu legume, absorbit, nesinchisindu-se să-și șteargă bărbia. lubește locul acesta. Îl urăște pe barmanul grec; relația este reciprocă, o devărată legătură. Dacă barmanul n-ar mai lucra aici, Rubin n-ar mai frecventa localul. Grecul fixează firimiturile de pe bărbia și jacheta lui Rubin. Între două samose, Rubin îi răspunde cu priviri tot atît de feroase, ochii îngustați înapoia lentilelor pătrate, înrămate în oțel.

Samosele reprezintă prînzul. Dejunul va fi salată de ouă, întinsă pe felii

de pîine albă precum pielea de mort, împachetate într-unul din triunghiulețele acelea de plastic lăptos, după șase ceșcuțe de espresso, otrăvitor de amară.

– Nu te-ai prins, Casey. Mă privește din adîncimile pătate de amprente ale ochelarilor. Pentru că nu știi să gîndești colateral. Tu consultî manualul. Ce crezi că voia ea? Sex? Mai mult wizz? O călătorie-n jurul lumii? Trecuse de fazele astea. De-aia era așa de puternică. De-aia **Regii Somnului** i-așa de tare, și de-aia-l cumpără puștii, deoarece cred în el. Ei știu. Puștii ăia din Piață, care-și încălzesc fundurile lingă foc și se ntreabă dac-o să găsească un culcuș peste noapte, ei cred în el. E cel mai tare soft din ultimii opt ani. Un tip dintr-o prăvălie din Granville mi-a zis că i se fură mai mulți **Regi** decît tot ce vinde al. Zicea c-are necazuri, chiar dacă le ține-n magazie... Ea-i mare pentru c-a fost ce sînt ei, ba chiar și mai mult. Ea știa, moșule. Fără vise, fără speranțe. Tu nu vezi grațiile puștilor, Casey, da' ei prind tot mai mult spilu' că n-ajung **nicăieri**. Își îndepărtează de pe bărbie o bucățică unsuroasă de carne, lăsînd altele trei: Și ea le-a cîntat, le-a zis-o așa cum nu pot ei. Le-a pictat un tablou. Iar cu banii și-a cumpărat evadarea, asta-i tot.

Privesc aburii condensîndu-se și prelingîndu-se pe geam în picături mari, lăsînd dîre. Dincolo de fereastră pot distinge o Ladă, parțial vandalizată, cu roțile furate, stînd cu osiile direct pe pavaj.

– Cîți au făcut-o, Rubin? Ai idee?

– Nu prea mulți. Oricum, e greu de zis, pentru că cei mai mulți sînt probabil politicieni despre care credeam că-s bine, mersi. Mă fixează straniu: Nu-i prea plăcută chestia. În tot cazul, ei au fost primii. Continuă să fie prea scump pentru milionarii obișnuiți, deși eu am auzit de cel puțin șapte. Se zice că Mitsubishi i-a făcut-o lui Weinberg, înainte ca sistemul imunitar s-o ia razna. Era șeful laboratorului lor de

hibridi din Okayama. Oricum au destule rezerve în monoclonale, așa că poate-i adevărat. După aia Langlais, puștiu'ăla franțuz, scriitorul. Înalță din umeri: Lise n-avea bani pentru așa ceva. Nu i-ar avea nici chiar acum. Dar s-a băgat pe fir unde trebuia și cînd trebuia. Era pe ducă, era-n Hollywood și toți puteau vedea deja ce-aveau să facă **Regii**.

În ziua cînd am terminat, dintr-o navetă JAL din Londra a debarcat o trupă, patru puști slăbănogi, evoluînd ca o mașinărie bine unsă, și afișînd un simț hipertrofiat al modei și o lipsă totală de trac. I-am instalat în linie, în Pilot, pe scaunele Ikea de studio, albe și identice, i-am mînjit cu pastă salină pe țîmple, am fixat trozii și-am rulat una din versiunile a ceea ce urma să devină **Regii Somnului**. Cînd s-a terminat, toți au început să vorbească simultan, ignorîndu-mă complet, în dialectul britanic al limbajului ezoteric utilizat de muzicieni, patru perechi de mîini albicioase

despicînd aerul.

Am putut înțelege, îndeajuns ca să pricep, că erau excitați. Li se părea bun. Atunci mi-am îmbrăcat jacheta și am plecat. Puteau să-și șteargă și singuri pasta, da, mersi.

În seara aceea, am văzut-o pentru ultima dată pe Lise, deși nu plănuiam nimic.

Întorcîndu-ne în Piață, Rubin digerînd zgomotos cina, stopurile roșii reflectate pe piatra cubică udă, dincolo de Piață, orașul aidoma unei sculpturi din lumină, o minciună, unde cei distruși și cei pierduți se îngroapă în **goml**, care sporește, precum humusul, la bazele turnurilor din sticlă...

– Mîine plec la Frankfurt la un vernisaj. Nu vrei să vii? Te pot băga ca tehnician. Se strînge și mai mult în jacheta de armată: Nu te plătesc, da' drumu-i gratis; dacă vrei...

O ofertă ciudată, venind din partea lui Rubin; știu c-o face pentru că-mi poartă de grijă, crede că atitudinea mea față de Lise este stranie și este singura lui idee, să mă scoată din oraș.

– În Frankfurt e mai frig ca aici.

– Poate c-ai nevoie de-o schimbare, Casey. Nu știu...

– Mersi, dar Max are multe pe cap. Pilotu-i o afacere mare acum, vin fel de fel...

– Așa-i.

După ce-am lăsat trupa în Pilot, am mers acasă. Am mers pe strada Patru și-am luat troleul, pe lingă vitrinele care le vād zilnic, toate țîpătoare și luminate a giorno, haine, încălțăminte și software, motocicletele japoneze, ghemuite aidoma unor scorpionii din email imaculat, mobilier italianesc. Vitrinele se modifică o dată cu anotimpurile, magazinele apar și dispar. Acum ne aflăm în ajunul

sărbătorilor și pe stradă erau mai mulți oameni, multe cupluri, trecând grăbiți și preocupati pe lângă vitrinele scilpitoare, încercând să rezolve acel micuț ceva pentru cineva, jumătate din fete purtând cizmele din nailon, căptușite, înalte până la șold, apărute iarna trecută din New York, cele despre care Rubin spune că le dă aspectul unor bolnave de elefantiazis. Am suris, amintindu-mi și brusc mi-am dat seama: într-adevăr se sfârșise, terminasem cu Lise, iar ea avea să fie absorbită de Hollywood, la fel de implacabil de parcă i-ar fi lunecat piciorul într-o gaură neagră, atrasă de inimaginabila forță gravitațională a Lovelelor Babane. Gîndindu-mă așa, că ea se dusese – **probabil** se dusese, de acum - mi-am coborît un fel de gardă interioară și-am simțit marginile compătimirii mele. Doar marginile, pentru că nu voiam să-mi stric seara. Doream să-mi fac de cap. Trecuse ceva vreme...

Am coborît la intersecția mea și ascensorul a pornit de prima dată. Semn bun, mi-am spus. Am urcat. M-am dezbrăcat și-am făcut duș, am îmbrăcat o cămașă curată, apoi am băgat burritos la microunde. Simte-te normal, mi-am sfătuit imaginea pe cînd mă bărbieream. Ai muncit din greu. Cărțile de credit îți sînt tot mai grase. E timpul să iei măsuri. Burritos aveau gust de carton, totuși am decis că-mi plăceau tocmai datorită banalului agresiv. Lăsasem mașina în Burnaby, să-mi încarce bateria cu hidrogen, defectă, așa încît n-aveam grija șofatului.

Puteam ieși, să-mi beau mîinile, iar dimineața să-i sun și să mă dau bolnav. Max n-avea să facă scandal; eram băiatul lui de aur. Îmi era dator.

Îmi ești dator Max, m-am adresat sticlei brumate de Moskovskaia, pescuită din congelator. Mi-ești dator pe viață. Am petrecut trei săptămîni, montînd visele și coșmarurile unei ființe extrem de nefericite, Max. Pentru tine. Ca să prosperi tu, Max. Am turnat trei degete de vodcă într-un pahar din plastic, rămas de la o petrecere dată în urmă cu un an, și m-am întors în sufragerie.

Uneori mi se pare că aici nu trăiește o persoană anume. Nu pentru că ar fi dezordine; sînt ordonat, chiar dacă fac curățenie în mod automat, și-mi amintesc să șterg pînă și praful de pe ramele posterurilor, totuși, uneori, încăperea îmi dă fiori, prin acumularea de bunuri de consum fundamentale. Nu spun că aș dori s-o umplu cu pisici sau plante ornamentale, însă, cîteodată, vîd că acolo ar putea locui oricine, oricine poate fi proprietarul acelor obiecte, și totul îmi pare interschimbabil, viața mea cu a voastră, viața mea cu a oricui...

Bănuiesc că și Rubin vede lucrurile la fel, întotdeauna, dar pentru el reprezintă o sursă de tărie. El trăiește în gnoaiele altora, și tot ce țirăște acasă trebuie să fi fost nou și strălucitor cîndva, trebuie să fi însemnat ceva, oricît de puțin timp, pentru cineva. De aceea încarcă totul în camioneta lui trîznită și le duce la el, unde le lasă să fermenteze pînă-i vine vreo idee nouă, ce ar putea face din ele. Odată mi-a arătat un album de artă din secolul douăzeci, care-i plăcea, și înăuntru exista fotografia unei sculpturi mecanice, denumită **Păsările moarte zboară larăși**, o mașinărie ce rotea păsări într-adevăr moarte, înșiruite pe sîrmă, iar el suridea și încuvința din cap; și-am înțeles că îl simțea pe autor ca pe un fel de strămoș spiritual de-al său. Totuși, ce-ar fi putut face Rubin cu posterurile mele înrămate și cu salteaua mexicană din Golf, sau cu patul din spumă poliuretanică, din Ikea? La urma urmei, mi-am spus, luînd prima sorbitură ca gheața, s-ar gîndi la ceva, pentru că de-aia dintre noi doi, el era faimosul artist.

M-am apropiat de fereastră și mi-am lipit fruntea de geamul la fel de rece ca și paharul din mînă. E timpul să pleci, mi-am zis.

Dovedești simptomele de anxietate ale celibatarului citadin. Există remedii. Bea. Pleacă. În noaptea aceea n-am izbutit să mă bine dispun. Nici n-am avut maturul bun-simț să renunț, să merg acasă, să mă uit la vreun film vechi și să adorm pe saltea. Tensiunea acumulată de trei săptămîni mă conducea precum arcul unui ceas mecanic și am pornit ticăind prin oraș, ungîndu-mi avansul, mai mult sau mai puțin aleator, cu băutură. Destul de repede, am priceput că era una din acele nopți cînd luneci într-un continuum paralel, într-un oraș perfect asemănător celui unde trăiești, cu excepția neli-nșitoarei diferențe de-a nu conține nici măcar o singură persoană pe care s-o iubești, sau cunoști, sau măcar să fi discutat vreodată. Nopți din acelea cînd poți intra într-un ban cunoscut și să constăți că tocmai a fost înlocuit întregul personal; atunci îți dai seama că adevăratul motiv care te-a adus acolo a fost, pur și simplu, nevoia de-a vedea un chip familiar, o chelneriță, sau un barman, oricine...Este bineștiut că așa ceva nu te poate binedispune.

Totuși am ținut-o într-una, prin vreo șase sau opt localuri, și-n cele din urmă am ajuns într-un club din West End, ce părea că nu mai fusese redecorat din anii nouăzeci. Multă poleială de crom jupîndu-se peste plastic, și holograme tremurătoare, dîndu-ți dureri de cap, cînd te concentrezi asupra lor. Cred că Barry îmi povestise despre locul ăsta, însă nu-mi pot imagina de ce-o făcuse. Am privit în jur și am rînjit. Dacă eram pe urma depimării, ajunsesem la destinație. Da, mi-am spus, cocoțîndu-mă pe unul din taburetele barului, era cu adevărat trist, o mizerie reală. Îndeajuns de jalnic pentru a stopa inerția nopții mele ratate, ceea ce neîndoiesc, era bine. Aveam să mai trag un pahar, așa că mă țină pe drum, s-admir grota, apoi s-o iau spre casă.

Atunci am zărit-o pe Lise.

Ea nu mă văzuse, nu încă, și eu continuam să port gulerul hainei din tweed ridicat, apărîndu-mă de ger. Stătea tot la bar, ceva mai departe, cu două pahare goale înaintea ei, niște sonde înalte din cele care au înăuntru umbreluțe Hong Kong sau sirene din plastic, iar cînd și-a ridicat privirea spre băiatul de alături, am

întrezărit wizz-ul fulgerîndu-i în ochi și am știut că paharele nu avuseseră alcool, deoarece doza drogului nu putea tolera amestecul. Puștiul era însă dus, rînjind beat și moale, gata să lungece de pe scaun, și bolborosind ceva, străduindu-se din răsuputeri să-și focalizeze privirea și s-o distingă mai bine pe Lise, care stătea acolo cu bluzonul din piele neagră al recuzitelor încheiat pînă sub bărbie și cu oasele craniului gata să ardă prin fața ei albă precum un bec de o mie de wați. Și vîzînd asta, vîzînd-o acolo, am înțeles dintr-odată o mulțime de lucruri.

Că ea murea cu adevărat, fie datorită wizz-ului, fie a bolii, fie din combinația celor două. Că ea știa asta al dracului de bine. Că băiatul de alături era prea făcut ca să bănuiască exoscheletul, totuși nu atît de beaf încît să nu fi remarcat jacheta luxoasă și banii cu care Lise plătiese băutura. Iar ceea ce vedeam era exact ceea ce părea.

Cu toate acestea, nu putem pune lucrurile cap la cap, nu puteam calcula. Înăuntrul meu deva se crispa înfiorat.

Iar ea suridea, sau oricum schița ceva despre care credea că-i un zîmbet, expresia ce o știa adecvată situației, încuviințînd unori la aiurele impleticele ale băiatului, și mi-am amintit replica aceea oribilă, că uneori îi place să privească.

Și acum mai știu ceva. Știu că dacă n-aș fi fost acolo, dacă nu i-aș fi întîlnit, aș fi putut accepta tot ce s-a petrecut mai tîrziu. Aș fi putut găsi chiar un fel de-a mă bucura pentru ea, sau un fel de-a mă încrede în ceea ce-a devenit ea de atunci, sau ce a construit cu imaginea ei, un program ce pretindea că este Lise, mergînd pînă acolo încît chiar crede că este ea. Aș fi putut fi de acord cu părerea lui Rubin, că, într-adevăr, depășise totul, Sfînta Noastră Ioană Hi-Tech, arzînd pentru contopirea cu divinitatea aceea superbobinată din Hollywood, că nimic nu era important pentru ea, cu excepția momentului plecării. Că a azvîrlit, cu un strigăt de ușurare, trupul cel sărman și trist, eliberat din cătușele de policarbon, și carnea blestemată. Ei bine, poate că, la urma urmei, a făcut-o. Poate că așa a fost. Eu sînt convins că așa își închipuia ea lucrurile.

Însă zărînd-o acolo, cu degetele puștiului beat în mîna ei, o mînă ce nu putea simți, am priceput, o dată și pentru totdeauna, că niciodată o motivație umană nu este absolut clară. Pînă și Lise, cu pornirea ei corozivă, demență, spre cariera de star și nemurirea cibernetică, avea slăbiciuni. Era umană, într-un mod pe care-l detestam, deoarece îl acceptam.

Știam că, în noaptea aceea, ieșise pentru a-și lua adio de la ea însăși. Pentru a găsi pe cineva îndeajuns de critică s-o facă în numele ei. Deoarece, atunci am înțeles, era adevărat. Îi plăcea să privească.

Bănuiesc că m-a văzut, cînd am ieșit. Practic, alergam. Dacă m-a observat, cred că m-a urît mai mult decît oricînd, pentru oroarea și mișla de pe chipul meu.

N-am mai văzut-o niciodată.

Într-o bună zi îl voi întreba pe Rubin de ce nu știe să prepare decît Wild Turkey cu sifon. Băutură de calibru industrial. Îmi întinde ceașca strîmbă de aluminiu, în vreme ce, în jurul nostru, încăperea ticăie și foiește de activitatea tainică a micilor lui construcții.

– Ar trebui să vii la Frankfurt, repetă el.

– De ce, Rubin?

– Pentru că-n cîrînd ea o să te sune. Și nu cred că ești pregătit pentru așa ceva. Ești încă da peste cap, și-o să vorbească exact ca ea, o să gîndească exact ca ea, și-n umbra asta o să devii și tu ciudat. Hai cu mine'n Frankfurt, să schimb aerul. N-o să știe că ești acolo.

– Ți-am spus, rostesc revăzînd-o în barul acela, am multă treabă. Max...

– Dă-l dracu' pe Max. Tu l-ai îmbogățit. De-acu poate să stea cu brațele-n cruciate. Și tu te-ai îmbogățit din drepturile tale în Regi dacă n-ai fi așa încăpățînat să nu-ți verifici contul. Îți poți permite un concediu.

Îl privesc și mă-ntreb dacă să-i spun de ultima întîlnire.

– Rubin, mulțumesc, moșule, dar...

Oftează și bea.

– Da' ce?

– Rubin, dacă mă cauți, va fi ea?

Se uită îndelung la mine.

– Dumnezeu știe. Ceașca îi clicăie pe masă: Adică, Casey, tehnologia există, și-atunci cine, moșule, zău, cine poate ști?

– Tu zici să vin cu tine-n Frankfurt?

Își scoate ochelarii cu rame din oțel și-i lustruiește neîndemînat pe poalele cămășii din lînă tricotată.

– Așa zic. Ai nevoie de-odihnă. Poate că nu-ți trebuie acum, da' mai tîrziu o s-ai nevoie.

– Cum adică?

– Cînd va trebui să montezi următorul ei număr. Ceea ce, cu siguranță, se va-nîmpla în cîrînd, pentru că ea are nevoie de bani. Ocupă o grămadă de ROM pe o structură bazică de corporație, și ciștigul ei de pe urma Regilor n-ar fi ajuns nici măcar ca șperț s-o bage acolo. Și tu ești monteul ei, Casey. Care-i altul?

Iar eu îl privesc punîndu-și ochelarii înapoi pe nas, și parcă nici nu mă pot clinti.

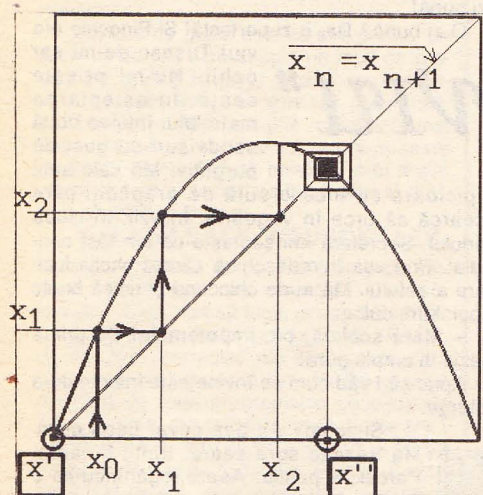
– Care-i altul, moșule?

Și tocmai atunci, undă din construcțiile lui clicăie, un sunet micuț și cristalin, și-mi dau seama că are dreptate.

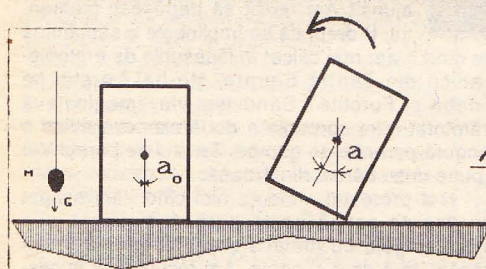
Să considerăm reprezentarea grafică a relației:

$$x_{n+1} = 4 * k * x_n * (1 - x_n)$$

pentru $k=0,7$. Prin trasarea unei drepte înclinate la 45 grade, (prima bisectoare, locul geometric al punctelor pentru care $x_{n+1} = x_n$), se poate aplica un algoritm de iterare grafică. Alegând o valoare inițială pentru x_0 ($x_0=0,01$), se determină valoarea corespunzătoare pentru $x_1=f(x_0)$. O orizontală dusă pînă la intersecția cu prima bisectoare este echivalentă cu determinarea poziției lui x_1 pe abscisă, valoare cu care se reia operația de iterare grafică prin găsirea valorii

x_2 , și așa mai departe (figura 1). După cum rezultă și din figură, după un număr de repetări ale algoritmului de mai sus, se obține un punct x_n notat cu x^* pentru care $x_n = x_{n+1}$. Acest punct se numește ATRACTOR, deoarece, orice condiție inițială considerată, din domeniul $x_0 \in (0,1)$, conduce prin procesul iterativ descris spre valoarea finală x^* . Locul geometric al punctelor inițiale, în cazul de față intervalul $(0,1)$, ce conduc spre un atractor dat se numește BAZIN DE ATRACȚIE al acelui atractor. O imagine mai sugestivă a noțiunii de atractor și bazin de atracție este ofe-

rită de studiul echilibrului unui corp (figura 2). Definind unghiul a ca fiind unghiul dintre verticala locului și o verticală ce trece prin centrul de greutate în poziția de echilibru, putem spune că: $a_0=0$ caracterizează punctul de echilibru stabil. Perturbând poziția de echilibru, respectiv înclinând corpul cu un unghi dat, $a^* < a_{critic}$ și lăsându-l liber, acesta revine în poziția de echilibru. În acest context, $a_0=0$ este atractorul iar intervalul $(-a_{critic}, a_{critic})$ se numește bazinul de atracție al atractorului respectiv.

Revenind la scenariul de tranziție la haos propus de Feigenbaum și analizînd cu atenție figura 1, se remarcă existența a doi atractorilor, puncte importante în caracterizarea evoluției șirului de iterate în raport cu condiția inițială, puncte determinate de intersecția primei bisectoare cu parabola: $x^*=0$ și $x^*=9/14=0,643$ (pentru $k=0,7$).

Valoarea $x^*=0$ se numește atractor instabil, căci o variație oricît de mică, infinitesimală, față de x^* va conduce șirul iteratelor, prin procesul

HAOS

determinist

recursiv descris, către x^* care devine astfel atractor stabil.

Dacă valoarea parametrului de control se modifică, după cum era de așteptat, se modifică și valoarea atractorului x^* . Surpriză, neașteptatul acestui algoritm constă în faptul că, pentru $k>0,75$ notat cu k_1 , atractorul x^* devine instabil și lasă locul unei perechi de valori $x^* 1$ și $x^* 2$. A apărut o bifurcație de perioadă 2! În operația de iterare, șirul valorilor $x_1, x_2, \dots, x_n, \dots$ se împarte în două subșiruri convergente cu limite diferite, $x^* 1$ respectiv $x^* 2$. Altfel spus, termenii de rang par ai șirului converg spre $x^* 1$ iar cei de rang impar spre $x^* 2$.

Pe măsură ce k_1 crește ca valoare, distanța dintre $x^* 1$ și $x^* 2$ se mărește, pentru că, la o nouă valoare particulară a parametrului de control $k=k_2$, fenomenul de bifurcație să se repete, apărînd un ciclu de perioadă 4. Altfel spus apar patru soluții posibile. Acest ciclu este un atractor de perioadă 4, punctele șirului de iterare tinzînd treptat, din 4 în 4, succesiv spre $x^* 3, x^* 4, x^* 5, x^* 6$. Și acest atractor își va pierde stabilitatea la o valoare bine determinată a parametrului de control, k_3 , dînd naștere unui atractor de perioadă 8, ș.a.m.d.

Fenomenul de generare a bifurcațiilor continuă pe măsură ce parametrul de control crește. Remarcabil este faptul că dublarea perioadelor se face în punctele $k_1, k_2, \dots, k_n$, între care se poate identifica o relație de forma:

$$(k_n - k_{n-1}) / (k_{n+1} - k_n) = \text{delta}; \text{delta} = 4,66920166091029909...$$

unde delta este prima constantă a lui Feigenbaum.

Distanța dintre noua generație de atractorii este mai mică decît cea anterioară de aproximativ 2,5 ori, mai exact, această valoare notată alfa se apropie din ce în ce mai mult de numărul 2,5029078750958928485... pe măsură ce numărul bifurcațiilor crește. Cele două constante caracterizează „structura” ce poate fi vizualizată în așa numita hartă logistică, prezentată în numărul trecut. De asemeni trebuie spus că cele două constante nu sînt caracteristice numai relației $x_{n+1} = 4 * k * x_n * (1 - x_n)$ ci unei clase de funcții care se studiază azi în multe centre universitare din lume.

Fenomenul de generare al bifurcațiilor continuă pînă ce k atinge o limită, care surprinzător nu este 1 ci 0,892486418, la care nu se poate identifica o ordine, vreo periodicitate în procesul iterativ analizat. Succesiunea termenilor pare aleatoare deși este generată de un proces determinist. Această dezordine aparentă poartă numele de haos determinist.

Data fiind importanța scenariului de tranziție la haos prin bifurcații succesive în înțelegerea unor fenomene fizice ce păreau pînă nu de mult de neabordat: turbulența atmosferică, predicție cutremure, analiza stabilității sistemelor complexe inclusiv a celor sociale, voi continua în acest număr cu prezentarea unui program cu caracter didactic, prin rularea căruia sper să vă familiarizați cu aspecte concrete ale procesului prezentat. Programul este scris în Turbo Basic și rulabil pe un calculator compatibil IBM, dar poate fi

translatat ușor în oricare limbaj de programare convenabil.

```
screen 12
input „valoarea param. control <1”; k
input „valoarea inițială x0; <1”; x'
stînga = 30
w = 300
imax = 100
line (stînga+w, stînga)-(stînga, stînga+w), 15, b
line (stînga+w, stînga)-(stînga, stînga+w), 14
for i=1 to w
  xn = i/w
  xn = k*4*xn*(1-xn)
  line -(i+stînga, stînga+w*(1-xn)), 12
next i
x0=x'; xn=x0
pset (stînga+w*xn, stînga+w), 15
for i=1 to imax
  xn = 4*k*x0*(1-x0)
  line -(stînga+w*x0, stînga+w*(1-xn)), 15
  line -(stînga+w*xn, stînga+w*(1-xn)), 15
  x0 = xn
next i
x0 = x'
line (350, 330)-(660, 330), 15
line (350, 330)-(350, -300), 15
for i=1 to imax
  xn = 4*k*x0*(1-x0)
  circle (350+4*i, 330-300*xn), 2, 14
  x0 = xn
next i
end
```

În concluzie, tranziția de la o stare stabilă la o dezordine aparentă se face printr-o succesiune de stări intermediare ciclice, cu perioada 2^k , întrerupte din loc în loc de „crize”, marcate de cicluri impare! Cercetările experimentale efectuate asupra unor sisteme fizice instabile au confirmat faptul că scenariul prezentat nu este doar o simplă curiozitate matematică ci un model capabil să descrie tranziția unui sistem fizic de la o stare stabilă la cea haotică. Ce se ascunde însă în spatele modelului, respectiv cauza profundă pentru care scenariul propus de Feigenbaum se suprapune în anumite cazuri peste realitate, rămîne încă de descoperit.

BIBLIOGRAFIE

1. Devaney R.L., „Chaos, Fractal and Dynamica”, Amsterdam, 1992;
2. Fisher P., Smith W.R. (eds), „Chaos, Fractals and Dynamics”, New York, 1985;
3. Gleick J., „Chaos, Making a New Science”, New York, 1987;
4. Guttinger W. (ed.), „Structural Stability in Physics”, New York, 1978;
5. Hagedorn P., „Non-Linear Oscillations”, Oxford, 1988;
6. Hughes B.D., Ninham N.W., „The Mathematics and Physics of Disordered Media”, proceedings, Berlin, 1983;
7. Jullien R., Peliti L., Rammal R., Boccara N. (eds), „Universalities in Condensed Matter”, Les Houches, New York, 1988 [F 78675-539.2];
8. Mayer-Kress G., (ed.), „Dimensions and Entropies in Chaotic Systems”, New York, Springer, 1986;
9. Pike E.R., Lugiato L.A. (eds.), „Chaos, Noise and Fractals”, Bristol, Adam Hilger, 1987;
10. Rössler G., Rössler O. (eds.), „Bifurcation Theory and Applications”, 1979;

Florin MUNTEANU

Da, recunosc, mă număr printre cei numiți de voi, cu un zîmbet în colțul gurii, escapist. Ce mai tura-vura, o spun franc, cu mîna pe inimă. Și? Aveți ceva de comentat? Ce-i cu mutrele astea? Aaaa, domnii se cred superiori care va să zică! Realizîți! Descurcările! Cu picioarele în aici și cu scula în acum! Pe dracu! Pe dracu' scumpilor, ca să nu spun altfel! V-aș răni urechile. Ce să-i faci, n-am crescut chiar în Mayfair.

Cum? Ah, viața-i frumoasă, nu? Și oamenii buni, așa-i? Iar răul o ia veșnic pe coajă! Da...Sigur! Și Pinochio era viu! Mă rog, nu vreau să mă cert cu nimeni. Cu atît mai puțin cu voi. Nu-s tîmpit totuși! Totuși nu-s tîmpit!

Pa! Deocamdată vă pup, dragilor! Mă-ntorc în jugul meu de apartament. Între cei patru pereți cocoțați deasupra norilor. În noroi deasupra norilor, aș adăuga.

Cuvintele frumoase, cu o spoială patetică pe deasupra, prind întotdeauna. Hai, hai, lasă vrăjile, Mariol! Alege și gata! Ei da, închipuiți-vă că mi se oferă, culmea, posibilitatea de-a discerne! Halucinogene, filme psiho-adezive, dreams maker, alcool sau...Nul! Dreams maker! Asta să fie calea de azi. Uite! Salt „utilajul” de sub masă și mi-l fixează pe feastă. Gîngăși! Pios! Îmi place căldura lui nevie. Mai mult decît a unei...Mai mult decît a uneia. He-hel V-am prins! Iar v-ați strîmbat! Nu negați! Asta e! Comportați-vă atunci normal! De ce să vă formalizați, domnilor! Aveți curajul opiniei!

Simt ușoare pișcături în tîmple și pereți alunecă spre orizonturi. Se pierd acolo, în spatele lor. Superbă-i cîmpia. Galben unduitor pătât cu roșu. De colo pînă colo. Mașă spintecă lanul cu pieptul. Maiestuoasă ca o brigantină. Santa Maria de los naufragios. Grîul are înălțimea adecvată. Exact pînă la sfîrșituri. Așa am vrut eu. E cald și miroase a...Nu știu a ce miroase. Plăcut oricum. Mașenka se cufundă, deodată, în valurile aurii. A căzut, a plonjat, nu contează. Cinci-șase pași și-am ajuns-o din urmă. Zace ca răstignită. Pierdută în înălțimea vegetală. Se întoarce încet cu fața în sus. Îi văd ochii mari, negri. Mă înec în bezna lor. O acopăr cu trupul. Nu, nu vreau nimic, doar să-i simt pielea, atît! Fierbinte și vie. Răsufletare ei precipitată mă gîdilă în ureche. Senzații, senzații! Fir-aș al dracu', cît de ușor e să fii fericit! Mulțumit, adică. Împăcat. Cu tine. Și cu ceilalți. Oarecum. În momente de-astea îi suporti sau îi uiți. Vîntul, anemic și-așa, se oprește de tot. De parcă ar întui. Lăcustele amuțesc și ele o clipă. Razele soarelui înțepenesec. Se poate, se poate, garantez! Și dacă garantez eu, e adevărat! O știu!

Bip-bip, bip-bip! Pereții năvălesc spre mine. Aproape că mă strivesc. Aflșu cu băieții de la „Metastaza” îmi acoperă brusc privirea. Tu-ți morții tăi de viață! Paștele mă-tii de limitator temporal! Mi-am propus, de-atîtea ori, să-l bypassiez, dar tot n-am făcut-o! Mark susține că ar fi imposibil. Bați cîmpii bătrîne, bați cîmpii! O modalitate trebuie să existe! Pune-ți mîntea pe bigidiuri și alți-o, dacă-mi ești prieten! Periculoasă neortodoxă, nu contează. „OK, OK, Mariol! Ai dreptate! Este posibil! Și Pinochio era viu!” mi-a răspuns tîmpitul.

Mă tîrșii pînă-n bucătărie. Pahare slinoase, farfurii greoașe, pete, bălți, resturi uscate sau mușegăite. Are o oarecare estetică harababura. O observ, în ciuda faptului că nu mă scald chiar în apele mele. Normal! Ce-ai zice să vă treacă o locomotivă prin pat tocmai cînd ați ajuns la sfîrșitul lui preludiului cu o „păpădie” talentată. „Makin' love to you, it's all I want to do!” Eh, cam asta simțeam eu.

Simucesc ușa frigiderului. Bere, bere și vin. Înșfac o cutie de Pilsen. O drăgălașă cutie de Pilsen. O des-

fac. O sorb chiar. Perfect. Curăță gîtlejul și netezește nervii. Încă una. Năucește gîndurile. Și-ncă. Una?

Înot înapoi spre living. Un soi de craul, ușor bilbiit. Mă prăbuesc în fotoliu. Fixez din nou inductorii. Play! „Fuck you, man! What do you want?”. Degetele aleargă. Mașă TXT. „Time?” Max. „Intensity?” Max. „Feelings regulator?” Manual. „Alarm physics parameters?” Anulez siguranța. O smulg pur și simplu. Potrivesc apoi un cui în locaș.

Da, e tot acolo, între spice! Așa cum am lăsat-o. Mă așteapta. Ce catedrale, dom'le, ce palate! Arhitectura Mașenkăi s-o vedeți și nu vă mai trebuie nimic! Pe cuvînt! În plus învățați și geometrie. Linia dreaptă, unghiul? Anorganicul adoptat prostește. Curba-i totul, v-o spune Mariol!

„ȘI PINOCHIO ERA VIU”

Adevărul e că nici eu nu mi-aș fi putut imagina înainte ce poate ieși numai încovind și rotind o dreaptă. Am însă...Ce...Sîinii și fesele îșnind în bolte strînse, pline, coapsele arcuindu-se fin, linia dulce a umerilor...Nul! E de nedescris! O femeie și-un bărbat nu puteau dărui lumii așa ceva.

Sîngele îmi zvîcnește în tîmple. Nu fi dobitoc! Nu strica totul tocmai acum, animalule! Îi întind mîna, înăbușindu-mi instinctul. Doriștele. O ajut să se ridice. Zîmbește. Dumnezeu, cum

zbîrlit și bălos. „Mai bine l-ați împușca, doamnă! l-ați face un bine!” Îi ignor privirea care se vrea tăioasă. Cobor din lift și mă arunc în colcăiala străzii. Pe ultima treaptă zace un cerșetor fără picioare. Veteran din Balcani probabil. Cîțiva puști aproape la fel de jengoși ca și el împrășcă cu gunoaie. Nu se sinchisește.

– Salut! spun.
– Salut! răspunde.
– De ce nu-i alungi?
– Dacă-i bucură, lasă-i s-o facă!
– Mă rog...Treaba ta...Să știi că azi n-am nimic să-ți dau.

Se întoarce și mă privește în ochi.
– E-n regulă, măi dragă! Poți să te caril! Să ai o zi bună!

O zi bună? Da, o zi perfectă! Și Pinochio era viu! Tusesc de-mi sar ochii. Nu-mi priește ceața. În așteptarea metrolului înfulec două sandvișuri cu gust de purgativ. Mă calc apoi

în picioare cu încă o sută de prăpădiți care încearcă să urce în vagoane. Întîrzi, în ciuda efortului. Secretara îmi șoptește că am fost concediat. Prin ușa întredeschisă zăresc chelia lucitoare a șefului. Mă aude chicotind și ridică brusc capul. Mirii dulcea:

– Mare scofală, bă, impotentule! Cu prima ocazie îți umplu gural!

Apuc să-l văd cum se învinețește înainte de-a o șterge.

Și-acum? Aș bea ceva. Beau ceva. Mă trezesc spre seară, trîntit în iarbă. Parcul e pustiu. Apare legănîndu-se o Soră a Cîinței, care ar avea ceva greutate de pierdut. Se zbate puțin, pînă-mi prinde intențiile, dar după aia...Mai șoptește doar „Fără perversiuni!” Se subestimează măicuța! Mă face praf fără libidoton sau amplif erogen. Nici măcar nu transpiră, cuvioasa. Deși la un moment dat mai-mai să mă inhibe.

Bălmăjea printre gemete ceva despre empatie. Să mă bușească rîsul, nu alta. Pesemne aștepta cine știe ce entuziasme și duișii de la mine.

Acceptam să trăiesc, suportam viața, îi ofeream chiar ceva plăcere, nu era de ajuns? Am reușit să depășesc momentul. E drept că se împlinesc o săptămînă

de cînd n-am mai călcat în lăcașurile de erotomecanică din Tantra Square. He-hel! Le știți pe Triebe și Furchte? Sandvișul viu. Imaginați-vă frămîntat între corpurile a două sîmeze avînd o singură pereche de gambe. Te urci pe pereții V-o spune orice bărbat din Troacă.

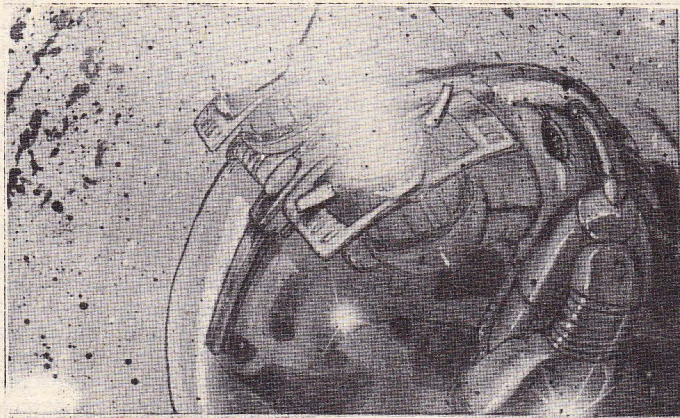
N-a protestat măicuța nici cînd i-am scăpat un dos de palmă peste gură. S-a ridicat, și-a șters sîngele cu mîneca și-alți. Deși mă putea căsăpi, fără doar și poate. Am recunoscut în gesturile ei învățăturile școlii Shakti. Cam tîrziu, ce-i drept. Din fericire știa că urmele de violență sînt certificatul ei de victimă în ochii șuratelor. Și-apoi i-o fi plăcut. De ce nu! Dracu' știe ce au astea în cap!

Ajung, în sfîrșit, acasă. Cerșetorul lipsește. Au rămas gunoaiele. Portăreasa strigă după mine. Mă opresc fără să mă întorc.

– V-a căutat doamna după-amiază! Spunea că...

– Dă-o-n măsă! Îi arunc peste umăr.

Știu că în spatele meu madam Rivolette tremură de indignare. Trei sute de livre de hoit puritan și sentimental. O ignor, bineînțeles. Urc în lift. Cobor din lift. Deschid ușa apartamentului. Închid ușa apartamentului. Cîtesc bilețul de pe masă. Sec precum o chitanță. De mult nu mai avem nimic în comun. S-a strecurat ceva între noi. Dracu' știe ce, nici nu încerc să află. Asta-i treaba psihologilor, a sociologilor sau mai știu eu a cui din gașca asta curioasă. A mea în nici un caz. M-am săturat să mă tot burdușesc cu chestii care nu-mi vor folosi niciodată, nici măcar în situații

zîmbeștel V-aș toca pe toți cu satirul dacă mi-ar cere-o! Doar pentru zîmbetul ăsta. Mergem la ea. Un apartament alb, imens, plin de unduiri. Cum altfel ar fi putut fi? Ascultăm muzică și bem cîniac. Vechi amîndouă. Police și Courvoisier. Preferă combinația. Jocul flăcărilor din cîmin îi împrumută Mașenkăi un aer de vis. Mă apropiu. Îndrăznesc. O sărut ușor pe buze. Simt cum mor. Da, asta trebuie să fie moartea.

Bip-bip, bip-bip! Podeaua slinoasă, înțesată de urme. Ale mele, ale cui altcuiva? Traiectoriile ultimelor săptămîni. Fereastra spartă și dincolo de ea văd vîlătuci gîlbui. Șapte jumate. Golesc sticla de vin. Mă umplu pînă-n gît. Deci, ăsta mi-e volumul interior: un litru. Dar deasupra mărului lui Adam? Acolo cît încape?

Azi e luni. Tomorrow, the day after tomorrow, joi și gata săptămîna. Dar pînă atunci...Dimineți rîncede, îmbicsite, munca aia împușată care nu-mi spune nimic, colegii plicticoși, șuturile lui Goldstein...

Muriți-ar șefule, tocmai cînd ai nevoie de ea!

Trag niște țoale pe mine, aproape la întîmplare. Cele mai puțin jengoase. Beau o cafea rămasă de...Rămasă. Nu încui. La ce bun? Urc în lift cu încă doi vecini. De vreme ce coboră de la același etaj cu mine înseamnă că-mi sînt vecini, nu? Un boșorog gras, cu puncte negre pe nas și ghiul de aur. O muiere uscată, zugrăvită, care mă privește scurt de sus. He-hel! Săru' mîna, doamnă! Ce mai faceți? „Bon jour! Îl duc pe Samson la plimbare”. Probabil că de potaia afirmată la capătul lesei e vorba. Un soi de șobolan

asemănătoare. Experiența e pentru cretinii care vor să se adapteze. Eh, gata cu truismele!

Play! Valurile mării îmi mîngîie picioarele. Deschid ochii, dar soarele arde privirea. Cobor din nou pleoapele. Mă întind. Să lenevești Doamne! Să îi zică! Ce-ți poți dori mai mult? O bere! Pipăi cu sînga nisipul fierbinte. Găsesc o cutie. Recceee! Așa am vrut-o! Simt niște buze pe lobul urechii. O prind de sub brațe și o trag peste mine. E udă. De-abia a ieșit din apă. Mă străbate un fior. „Atenție! Berea!” aud. Ducă-se!

Bip-bip, bip-bip! Nu, în felul ăsta nu mai pot continua! Îmi smulg diem-ul de pe cap și-l izbesc de perete. Redevine ceea ce e de fapt. Un pumn de mătăraie. Un pumn mai mare. Mă tîrăsc pînă-n baie. În oglindă se lăfăie un spectru. Și prost îmbrăcat pe deasupra. Îl scuipe. Bănuțul aterizează între ochi. Nu se sinchisește, boul. În frigider mai e bere. Îndes în mine cam o găleată. Cît cuprinde. Eh, vezi, așa vin ideile! Bani n-am, slujbă de asemenea... Zile-ar mai fi, dar ce... dracu, să fac cu ele fără diem! Soluția?

Înșfac revolverul de sub saltea. Moștenire de la bunicul. Bărbat adevărat bunicul, nu ca tata. Îl strecor în buzunarul trenului. Ies. Scot în treacă limba la madam Rivoletto. Oh! Vail Eh!

Merg fără țintă, holbîndu-mă la vitrine. Spre seară găsesc. „Hampton Electronics”. Ia uite ce sculă... De zece ori mai mică decît hîrbul meu. Decît fostul meu hîrb. Lucește stîns. Promițător. Mă cheamă. Intru. O femeieșcă, genul inocent, îmi iese în întîmpinare cu zîmbetul pe buze. Mă poate ajuta cu ceva? Da, cu multe m-ar putea ajuta! Nici nu-și imaginează cu cîte! Păstrez totuși pentru mine remarcile colaterale. Cer doar prospectul diem-ului. Dumnezeule, cîte știe măgaria asta lucitoare să facă! Exact ce visam de-atîta vreme. Tot răul spre bine, deci. Magazinul se golește între țite. „Nu vreau decît diem-ul, iubitul Atîtl!” Cred că-i udă flească, săraca! Și nu de drag. Mai are multe de-nvățat de la viață. Nu s-a bălăcit destul în haznaua din jur. Înhaț cutia și-o pocnesc fără chef. Cade grămadă în spatele teighelei. I s-au dezvelit coapsele. Mi le închipui fierbinți. N-am însă timp de fleacuri. Ies, calm, zîmbind, și agăț un taxi. Măcar pentru atît am mîlai. Îi dau șoferului o adresă aiurea. Acasă mă-ntorc bineînțeles cu metroul.

Scula-i demențială. O adevărată bijuterie. S-au întrecut pe ei însuși băieții de la Panasonic. Care va să zică nu-s chiar inutili ăștia cu capul cît un șifonier. Îmi atrage atenția o plăcuță argintie.

„Don't use more than six hours! We can't guaranteed...” bla-bla-bla! Tîmpeni! Cine vrea garanții?

Și-acum proba. Îmi fixează discurile alea micuțe, cît o unghie, pe tîmple. Nici nu le simt. Arunc o privire într-un ciob de oglindă, ca să mă conving că-s acolo. Sint. Trebuie numai să apăs play-ul și v-am pupat. Fără reglaje, fără nimic. Prospectul zice că aparatul te citește pe toate fețele și se adaptează. Adică fiecare dă ce poate și primește cît are nevoie. Parcă am mai auzit asta undeva. Și Pinochio era viu!

Play! Un revelion în doi. Mașenka, deși simplu îmbrăcată, arată superb. Fusta neagră, dreaptă, bluza roșie, din voal de mătase. Mîncăm tot ceea ce-a pregătit ea, bem tot ceea ce-am cumpărat eu. Dansăm singuri, ca niciodată

(nu-mi place să mă bîșii). Ne zgîim la programul stupid de la televizor. Ridem. Eu mult, ea puțin. Drăguț, ce mai! Mă simt nemaipomenit. Spre dimineață mă ia valul și tabăr pe ea. Poate că n-ar fi trebuit. E drept că pudic n-am fost niciodată. Timid da, dar nu pudic. Ea întinde o mînă și stinge lumina. Eu o aprind din nou. Ce vă spuneam! Apoi... Se poate descrie așa ceva? Extaz. Ore întregi de extaz. Pînă simt cum se aprinde ceva în mine. Țeasta-mi pulsează dureros. Imaginile fug. Întuneric. Întuneric viscos. Mă prăbușesc. Nul Nuuuu...

Alfșul cu „Metastaza”. Am reușit deci să decuplez. Dracu' știe cum! Are corpul ăsta al meu un instinct de conservare ceva de speriat. Sint obosit mort. Alunec instantaneu în somn. O soială mai degrabă. Agitată, pustitoare. Mă trezesc și mai sleit. Nenorocitul ăsta de aparat a dezvirginat ceva acolo, înăuntrul meu.

Ies și mă plimb puțin. În locul cerșetorului stă o tîrlă clasică. Ridurile de pe gît și mîinile cu vene proeminente, ca niște rîme, îi trădează vîrsta. N-are de lucru. De cînd cu lăcașurile de erotomecanică specia-i pe cale de dispariție. Supraviețuiește doar de pe urma citorva romantici care nu reușesc să țină pasul. De cureaua argintie îi atîrnă libidonul. Nici măcar nu ridică privirea cînd trec pe lîngă ea. E mai degrabă apatică decît obosită. Mă așez pe trepte.

— Zece parai simplu, cin'șpe cu tot tacîmul! Fără sadisme! Am cartela-n regulă! Dacă n-ai chef de tras mai bine cară-te!

din motive lesne de înțeles, să realizeze portretul robot al asasinului. Deocamdată..”

Stai, stai, pușor! Ceva nu-i în regulă aici. Sint sau nu sint sub influența diemului? Nu sint, pentru că ziarul l-am cumpărat de-adevăratelea. De la Mohamad cu care culegeam în copilărie sticle de prin ghene, ca să facem bani pentru reviste porcoase. Sint, pentru că Mașenka zace lîngă mine. Îi simt coapsa dreaptă peste genunchi. Cea stîngă se lăfăie la vreun metru mai încolo. Țasta-i un amănunt, nu contează. Nu sint, pentru că mă întreb dacă sint sau nu sint. Ce bolnavă de sculă mai e și asta. M-a zăpăcit de m-a luat dracu'! Am luat-o razna! Clar!

Închid ochii și decuplez. Doar sint stăpîn pe mine, nu? Întind apoi mîna stîngă. Pipăi. Mașenka-i acolo. Ceea ce-am găsit îi aparține. Să mă bată Dumnezeu dacă nu-i aparține! Doar eu i-am „inventat” fiecare fir de păr! O-ooo! Atunci zăresc două ipoteze. Ori tîmpenia asta de aparat a modificat realitatea după cum a vrut cerebelul meu, ca să nu spun cum au vrut mușchii mei, (doar mă consider „telectual, nu?”), ori am intrat atît de bine în oniric, încît nici fecioara Maria nu mă mai scoate de acolo. Nu, tot nu-i bine! Crima și visul nu se potrivesc de nici o culoare. Pînă la urmă și Mașenka asta cu picioarele deslăcute mă îngrijorează.

Calm! Mușcă-te de nas și ordonează-ți gîndurile. Încerc să mă trezesc. Mă concentrez pînă cînd simt un lichid călduț scurgîndu-mi-se pe buza superioară. Mă șterg cu dosul palmei. Deschid ochii. Sînge. Scot o batistă din buzunar și mă tamponez pînă încetează hemoragia. N-am suferit de cînd mă știu de epistaxis. Batista? Nici batistă n-am purtat tot de cînd mă știu. Privesc în jos, în față, în părți. Sint îmbrăcat într-un costum lux, de mîna dreaptă îmi atîrnă o geantă de cel puțin cinci sute, adică piele-piele, iar în față, la vreo juma de metru, mă sfilează o ușă...asta nu-i ușă, e operă de artă. Mă trezesc sunînd. Iese... Mașenka? Seamănă oricum foarte bine cu ea. E adevărat că sîinii îi simt ca lăsați, sub ochii spălăciți atîrnă cearcăne vineții, părul e în dezordine...

— Ce paștele mă-tii suni? Iar ți-ai pierdut cheia? Întîlnirile astea „de afaceri” or să te ducă la delirium tremens.

Intru fără un cuvînt.

Mănînc. Beau un Courvoisier. Courvoisier? Ei da, Courvoisier! Mașenka asta străină începe să se frece de mine. Tot mai insistenț. Ca o mîță-n călduri. Mi-e scîrbă. O resping violent și mă retrag în birou. Poate că am și lovit-o. Printre hîrtii se lăfăie un diem grosolan. Să-mi sară ochii de mai înțeleg ceva. Visez. Evident visez. Un vis bolnav. Să ies din el. Cît mai am timp. Îmi pun casca hidoasă pe cap. Play! Rămîn în birou. Nu știu de ce. Habar n-am ce se întîmplă. Intră doi șmecheri în tren-ciuri negre. Fără să ciocăne. Unul seamănă cu Goldstein. Fizionomie de tîmpit care nu știe de glumă. Celălalt a evadat, fără îndoială, din benzile desenate cu Superman. Mai bine rămîne acolo. Printre umerii lor se ițește mutra îmbrăcîșită de farduri a doamnei Rivoletto. Bineînțeles că nu putea rata așa un show. Tot o să-i fac de petrecanie într-o bună zi. Încet, cu artă. Șmecherii îmi împing sub nas legitimațiile. Gest sec, dezinvolt, îndelung exersat în fața oglinzii. Și eu ce dracu' să fac, Doamne. Sint adevărați? Da, și Pinochio era viu! Nu, și Pinochio...

Dănuț IVĂNESCU

Premiul II – Giurgiu 1993

15

